

Im Dialog Grenzen überwinden

Przezwyciężyć granice poprzez dialog

Deutsch-polnische Nachbarschaft
und kommunale Zusammenarbeit in Europa

Sąsiedztwo polsko-niemieckie
i współpraca komunalna w Europie

5. deutsch-polnischer Kommunalpolitischer Kongress
5. polsko-niemiecki Kongres samorządowy

2./3. Oktober/października 2005, Dresden/Drezno

Im Dialog Grenzen überwinden.
Deutsch-polnische Nachbarschaft und kommunale Zusammenarbeit in Europa
Przewyciężyć granice poprzez dialog.
Sąsiedztwo polsko-niemieckie i współpraca komunalna w Europie

5. deutsch-polnischer Kommunalpolitischer Kongress
2./3. Oktober 2005, Dresden

5. polsko-niemiecki Kongres samorządowy
2.-3. października 2005 Drezno

Herausgeber:
Arbeitsgemeinschaft Kommunalpolitische Partnerschaft
Bernd Hinz / Adam Sierzputowski
Hürth/Allenstein, 2006

Wydawca:
Grupa robocza partnerstwo komunalne
Bernd Hinz / Adam Sierzputowski
Hürth/Olsztyn (Allenstein), 2006

Redaktion / Redakcja: René Nehring
Übersetzungen / Tłumaczenia: Elżbieta Marszałek, Poznań/Posen

www.akp-dialog.de

Inhaltsverzeichnis / Spis treści

Prof. Dr. Horst Köhler <i>Bundespräsident der Bundesrepublik Deutschland</i> <i>Prezydent Republiki Federalnej Niemiec</i>	Grußbrief	4
Bernd Hinz <i>Kongressleiter</i> <i>przewodniczący kongresu</i>	Begrüßung und Einführung <i>Powitanie i wprowadzenie</i>	5
Adam Sierzputowski <i>Landrat des Kreises Allenstein</i> <i>Starosta Powiatu Olsztyńskiego</i>	Begrüßung	8
Dr. Wolfgang Schäuble <i>Bundesminister des Innern der Bundesrepublik Deutschland</i> <i>Federalny Minister Spraw Wewnętrznych</i>	Europa als gemeinsame Aufgabe <i>Europa jako wspólne zadanie</i>	10
Dr. Thomas de Maizière <i>Staatsminister des Innern des Freistaates Sachsen</i> <i>Minister Spraw Wewnętrznych Wolnego Państwa Saksonia</i>	Im Interesse des Staates – Leistungsstarke und zukunftsfähige Kommunen <i>W interesie państwa – skuteczne i zorientowane na przyszłość gminy</i>	14
Ryszard Król <i>Generalkonsul der Republik Polen in Leipzig</i> <i>Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Lipsku</i>	Deutsch-Polnische Partnerschaften in Sachsen und Thüringen <i>Partnerstwa polsko-niemieckie w Saksonii i Turynii</i>	21
Jörn Timm <i>Europareferent beim Dresdner Oberbürgermeister</i> <i>Referent do spraw europejskich przy Nadburmistrzu miasta Drezna</i>	Die Dresdner Zusammenarbeit mit Polen <i>Współpraca Drezna z Polską</i>	31

Der Bundespräsident

12. Juli 2005

Sehr geehrter Herr Hinz,

haben Sie vielen Dank für Ihren freundlichen Brief und für die Broschüre zum 4. Kommunalpolitischen Kongress der Landsmannschaft Ostpreußen.

Es gibt nichts Gutes außer: man tut es – der Satz gilt auch für die Zusammenarbeit zwischen Deutschland und Polen und für den Dialog der Städte und Kreise beiderseits der Grenze.

Ich habe mit Interesse und Sympathie in dem Tagungsbericht gelesen und freue mich über diese Initiative der Landsmannschaft Ostpreußen für gute Nachbarschaft und kommunale Zusammenarbeit in Europa.

Ich wünsche Ihnen allen auch für die weitere Arbeit viel Erfolg.

Mit freundlichen Grüßen

Ihr
Horst Köhler

Prezydent Republiki Federalnej Niemiec

12 lipca 2005

Szanowny Panie Hinz,

chciałbym Panu bardzo podziękować za Pański serdeczny list oraz przesłaną mi broszurę poświęconą 4. Kongresowi Samorządowemu Ziomkostwa Prusy Wschodnie / Ostpreußen.

Dobro należy po prostu czynić – to zdanie zachowuje swoją słuszność także w odniesieniu do współpracy między Niemcami a Polską, a także w odniesieniu do dialogu prowadzonego między miastami i powiatami po obu stronach granicy.

Z zainteresowaniem i sympatią zapoznałem się z treścią sprawozdania z konferencji i rad jestem z podjęcia przez Ziomkostwo Prusy Wschodnie / Ostpreußen tej inicjatywy na rzecz dobrego sąsiedztwa i współpracy komunalnej w Europie.

Wszystkim Państwu życzę wielu sukcesów także w dalszej pracy.

Z serdecznymi pozdrowieniami

Horst Köhler

Bernd Hinz

Kongressleiter

Begrüßung und Einführung

Zum 5. Kommunalpolitischen Kongress der landsmannschaftlichen Heimatkreisgemeinschaften und polnischen Gebietskörperschaften in Dresden, der Landeshauptstadt und Kulturmetropole des Freistaates Sachsen, begrüße ich Sie alle sehr herzlich.

Mein besonderer Willkommensgruß gilt den zwei anwesenden Referenten des heutigen Kongresstages. Ich freue mich sehr, dass der stellvertretende Fraktionsvorsitzende der CDU/CSU-Fraktion im Deutschen Bundestag, Herr Dr. Wolfgang Schäuble, ungeachtet seines sehr dichten Terminkalenders und darüber hinaus als sehr wichtiger Verhandlungspartner für die CDU/CSU bei den Koalitionsverhandlungen mit der SPD sich die eigentlich nicht vorhandene Zeit genommen hat, um vor den deutsch-polnischen Kongressteilnehmern zum Thema „Europa als gemeinsame Aufgabe“ zu referieren. Wir wissen, dass Ihnen das deutsch-polnische Verhältnis besonders am Herzen liegt. Dies bringen Sie auch durch Ihre heutige Teilnahme zum Ausdruck.

Des weiteren begrüße ich ebenfalls sehr herzlich den sächsischen Staatsminister des Innern, Herrn Dr. Thomas de Maizière, der als oberster Dienstherr für Kommunalangelegenheiten im Freistaat Sachsen sich mit dem Thema „Die Bedeutung der Kommunen und der kommunalen Ebene für unsere Gesellschaft“ auseinandersetzt.

Außerdem richte ich einen herzlichen Gruß auch an den Bundestagsabgeordneten Georg Schirmbeck, den Fraktionsvorsitzenden der CDU-Fraktion im Kreistag Osnabrück.

Unbeschadet gewisser Meinungsverschiedenheiten in einigen Sachfragen haben sich die deutsch-polnischen Beziehungen und dabei insbesondere die Beziehungen zwischen polnischen Gebietskörperschaften und Heimatkreisgemeinschaften als Vertriebenenorganisationen in den vergangenen

Bernd Hinz

Przewodniczący kongresu

Powitanie i wprowadzenie

Chciałbym powitać wszystkich Państwa bardzo serdecznie na 5. Kongresie Samorządowym ziomkowskich wspólnot powiatowych i polskich jednostek samorządu terytorialnego organizowanym w Dreźnie, stolicy kraju związkowego i centrum życia kulturalnego Wolnego Państwa Saksonia.

Szczególne słowa powitania kieruję pod adresem dwóch obecnych w naszym gronie referentów dzisiejszej sesji Kongresu. Bardzo rad jestem z faktu, że wiceprzewodniczący frakcji parlamentarnej CDU/CSU w niemieckim Bundestagu, Pan dr Wolfgang Schäuble, nie zważając na swój bardzo napięty kalendarz spotkań i będąc jednocześnie bardzo ważnym partnerem negocjacyjnym ze strony CDU/CSU podczas negocjacji zmierzających do stworzenia koalicji rządowej z SPD znalazł czas, którego właściwie nie ma, by wygłosić referat na temat „Europa jako wspólne zadanie“ dla uczestników Kongresu z Polski i Niemiec. Wiemy, że stosunki polsko-niemieckie leżą Panu szczególnie na sercu. Wyrazem tego zaangażowania jest także Pański udział w dzisiejszym spotkaniu.

Również bardzo serdecznie witam saksońskiego Ministra Spraw Wewnętrznych, Pana dr. Thomasa de Maizière, który będąc najwyższym rangą przedstawicielem władzy zajmującym się zagadnieniami samorządowymi w Wolnym Państwie Saksonia rozważy temat: „Znaczenie gmin i poziomu komunalnego dla naszego społeczeństwa“.

Ponadto serdeczne pozdrowienia kieruję w stronę posła do parlamentu federalnego (Bundestagu), Georga Schirmbecka, przewodniczącego frakcji CDU w sejmiku powiatowym Osnabrück.

Stosunki polsko-niemieckie i w szczególności stosunki między polskimi jednostkami samorządu terytorialnego i wspólnotami powiatowymi będącymi organizacjami

15 Jahren zu einer engen und überwiegend vertrauensvollen Zusammenarbeit geformt. Nunmehr 17 Partnerschaftsverträge zwischen Heimatkreisgemeinschaften und polnischen Gebietskörperschaften sind neben den Kommunalpolitischen Kongressen wichtige Belege dafür, dass wir uns auf einem guten Weg befinden, der der Weiterentwicklung und Vertiefung unserer Zusammenarbeit sowie der gemeinsamen Zukunftsgestaltung in einem zusammenwachsenden Europa Rechnung trägt. Dabei dürfen wir uns auch nicht von negativen Stimmen und Stimmungen auf deutscher oder polnischer Seite beirren lassen, sondern sollten diese als Ansporn empfinden, noch nachhaltiger für die Politik der ausgestreckten Hand in den Gesellschaften beider Länder zu werben. Wir sollten dabei ganz im Sinne und Geiste der Grußbotschaft des Präsidenten der Republik Polen, Herrn Aleksander Kwasniewski, zum 2. Kommunalpolitischen Kongress in Elbing 2001 wirken, der die deutschen Heimatvertriebenen und ihre polnischen Partner aufgefordert hat, die solideste Brücke zwischen Deutschen und Polen sowie die Sensibilität für die Gefühle des Anderen zu fördern.

Der deutsch-polnische Kommunalpolitische Kongress gewinnt in der Öffentlichkeit zunehmend an Sympathie. Stellvertretend für viele politische Persönlichkeiten möchte ich aus den von Bundespräsident Prof. Dr. Horst Köhler übermittelten Grüßen zitieren: Bundespräsident Prof. Dr. Horst Köhler drückt seine Freude darüber aus, „dass in diesem Jahr der 5. Kommunalpolitische Kongress stattfindet. Dieser Kongress ist ein wichtiger Beitrag zur Vertiefung der deutsch-polnischen Beziehungen.“ Ich zitiere weiter: „Für die Zusammenarbeit zwischen Deutschland und Polen und für den Dialog der Städte und Kreise beiderseits der Grenze gilt der Satz: Es gibt nichts Gutes, außer man tut es!“ Der Bundespräsident hat mit Interesse und Sympathie unsere zweisprachige Broschüre zu dem Allensteiner Kongress des Vorjahres gelesen und freut sich über unsere Initiative für gute Nachbarschaft

wypędzonych nabrały w minionych 15 latach charakteru ścisłej i w większości przypadków opartej o wzajemne zaufanie współpracy, i to pomimo pewnych różnic stanowisk w odniesieniu do niektórych kwestii merytorycznych. Dotychczas zawarto 17 umów partnerskich między wspólnotami powiatowymi a polskimi jednostkami władz samorządowych. Umowy te wraz z Kongresami Samorządowymi stanowią ważne dowody na to, że obraliśmy dobrą drogę odzwierciedlającą dalszy rozwój i pogłębienie naszej współpracy jak również wspólne kształtowanie przyszłości w jednoczącej się Europie. Nie wolno nam się przy tym dać zwieść negatywnym głosom i nastrojom podnoszonym po stronie polskiej i niemieckiej, lecz winniśmy traktować je jako szczególne wyzwanie do jeszcze silniejszego promowania polityki wyciągniętej ręki w społeczeństwach obu krajów. Powinniśmy więc działać w duchu przesłania powitalnego skierowanego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Pana Aleksandra Kwaśniewskiego do uczestników 2. Kongresu Samorządowego odbywającego się w Elblągu w roku 2001, który wezwał niemieckich wypędzonych i ich polskich partnerów do wspierania najbardziej solidnego pomostu między Polakami a Niemcami i do kształtowania „wrażliwości na uczucia innych.

Polsko-niemiecki Kongres Samorządowy zdobył wśród opinii publicznej coraz większą sympatię. Honorując wiele osobistości życia politycznego chciałbym zacytować z pozdrowień skierowanych do nas przez prezydenta federalnego, prof. Dr. Horsta Köhlera: Prezydent federalny prof. Dr. Horst Köhler wyraża swoją radość z faktu, „iż w tym roku odbywa się 5. Kongres Samorządowy. Kongres ten stanowi ważny wkład do pogłębienia stosunków polsko-niemieckich“. I dalej cytując: „W stosunku do współpracy między Polską a Niemcami oraz w stosunku do dialogu prowadzonego przez miasta i powiaty po obu stronach granicy słusznym jest zdanie Dobro należy po prostu czynić!“ Prezydent federalny z zainteresowaniem i sympatią zapoznał się

und kommunale Zusammenarbeit in Europa. Der Bundespräsident wünscht diesem Kongress viel Erfolg und die verdiente öffentliche Aufmerksamkeit.

Aufbauend auf die Dichte der vielfältigen kommunalen Beziehungen zwischen den Heimatkreisgemeinschaften und den polnischen Gebietskörperschaften ist der Kommunalpolitische Kongress 2000 ins Leben gerufen worden. In diesem Jahr führen wir gemeinsam bereits den 5. Kongress durch. Diese Veranstaltungsreihe hat sich inzwischen zu einem viel beachteten institutionalisierten Projekt entwickelt. Da für die inhaltliche Gestaltung des Kongresses die partnerschaftlichen Beziehungen von grundlegender Bedeutung sind, wollen wir dies auch durch zwei Neuerungen dokumentieren:

1. Von nun an hat der Kongress zwei Sitzungsleiter, einen deutschen und einen polnischen Vertreter.
2. Die an diesem Kongress interessierten polnischen Gebietskörperschaften und ostdeutschen Heimatkreisgemeinschaften bilden unter Einbeziehung sehr interessierter deutscher Gebietskörperschaften eine Arbeitsgemeinschaft.

Und gestatten Sie mir abschließend noch den Hinweis, dass die Finanzierung und damit die Durchführung dieses Kongresses durch mehrere ostpreußische Heimatkreisgemeinschaften gesichert wurde, weil für sie die Zusammenarbeit mit den polnischen Partnern sehr hohe Priorität genießt und bereits eine Herzensangelegenheit ist.

Ich wünsche Ihnen allen sehr informative Tage mit einem lebendigen Meinungs- und Gedankenaustausch und viele nette persönliche Gespräche.

naszą dwujęzyczną broszurą poświęconą Kongresowi odbytemu w Olsztynie w minionym roku i cieszy się z naszej inicjatywy na rzecz dobrego partnerstwa i współpracy komunalnej w Europie. Prezydent federalny życzy temu kongresowi wielu sukcesów i zasłużonej uwagi ze strony opinii publicznej.

Opierając się o mnogość wielorakich stosunków samorządowych pomiędzy wspólnotami powiatowymi a polskimi jednostkami samorządu terytorialnego powołano do życia w roku 2005 Kongres Samorządowy. Ten cykl imprez rozwinął się w międzyczasie w instytucjonalizowany projekt, który spotyka się z dużym szacunkiem. Ponieważ dla merytorycznego kształtu Kongresu podstawową rolę odgrywają stosunki partnerskie, chcielibyśmy wyrazić to wprowadzeniem dwóch udoskończeń:

3. Od tego roku Kongresem kierować będzie dwóch przewodniczących obradom, po jednym przedstawicielu polskim i niemieckim.
4. Polskie jednostki samorządu terytorialnego i wschodniemieckie wspólnoty powiatowe zainteresowane udziałem w tym Kongresie utworzą grupę roboczą wraz z bardzo zainteresowanymi niemieckimi jednostkami samorządu terytorialnego.

I proszę, byście na koniec pozwolili mi Państwo na podzieleniem się z Państwem jeszcze jedną uwagą: finansowanie i tym samym realizację tego Kongresu zapewniły liczne wschodniopruskie wspólnoty powiatowe, ponieważ współpracę ze swoimi polskimi partnerami traktują bardzo priorytetowo. Współpraca ta stała się dla nich sprawą serca.

Wszystkim Państwu życzę bardzo informacyjnych dni z ożywioną wymianą stanowisk i myśli oraz wielu miłych osobistych rozmów.

Adam Sierzputowski

Landrat des Kreises Allenstein

Begrüßung

Wir treffen uns nun schon zum fünften Mal auf dieser kommunalpolitischen Ebene. Die Zeit, die seit dem ersten Kongress in Frankfurt/Oder vergangen ist, hat eine Reihe neuer Umstände mit sich gebracht, die die Herausbildung der polnisch-deutschen Beziehungen beeinflussen, und mit diesen auch unsere Beziehungen zwischen früheren Bewohnern des ehemaligen Ostpreußens und den gegenwärtigen Vertretern der kommunalen Selbstverwaltung der Landkreise der Wojewodschaft Ermland-Masuren.

Eine Analyse der Veränderungen in den Beziehungen zwischen Polen und Deutschland weist darauf hin, dass selbst der polnische Beitritt zur EU nicht automatisch die Probleme und Mißverständnisse aus früheren Perioden beseitigt hat. Verbessert haben sich zweifellos die Möglichkeiten gegenseitiger Kontakte, der Informationsfluß hat sich vereinfacht, und es zeichnen sich gemeinsame Ziele ab. In den bilateralen Beziehungen jedoch treten ständig Angelegenheiten auf, die gelöst werden müssen, oder Streitfragen, die um der Erreichung kurzfristiger politischer Vorteile willen von der einen oder anderen Seite in den Vordergrund geschoben werden.

Die in Polen wie auch in Deutschland beginnende Wahlkampfzeit führt manche politische Parteien in Versuchung, einige sensible Fragen für ihre Wahlkampfzwecke zu instrumentalisieren.

Vor diesem Hintergrund stellt sich unsere langjährige Zusammenarbeit desto mehr als stabilisierender Faktor für einen Kurs dar, den wesentliche Teile der polnischen und der deutschen Gesellschaft mit dem Leitgedanken eingeschlagen haben, Schlußfolgerungen aus der Geschichte der Beziehungen unserer Völker zu ziehen. Dies geschah und geschieht in der Absicht, Grundlagen für die Herausbildung freundschaftlicher Beziehungen auf der

Adam Sierzputowski

Starosta Powiatu Olsztyńskiego

Powitanie

Spotykamy się już po raz piąty w formule samorządowo-politycznej. Czas, jaki upłynął od pierwszego kongresu we Frankfurcie nad Odrą, przyniósł szereg nowych okoliczności, które wywierają wpływ na kształtowanie się stosunków polsko-niemieckich, a także na nasze wzajemne relacje pomiędzy byłymi mieszkańcami dawnych Prus Wschodnich a obecnymi przedstawicielami władz samorządowych powiatów Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Analiza zmian w stosunkach Polski i Niemiec wskazuje, że nawet wejście Polski do Unii Europejskiej nie likwiduje automatycznie problemów i nieporozumień z poprzednich okresów. Zmianie na korzyść ulegają możliwości wzajemnych kontaktów, ułatwiony jest przepływ informacji oraz rysują się wspólne cele. Jednak w stosunkach bilateralnych ciągle pojawiają się sprawy, które wymagają rozwiązań lub takie, które są wywoływane dla osiągnięcia doraźnych korzyści politycznych jednej czy drugiej strony.

Okres wyborczy, w jaki wkraczają zarówno Polacy jak i Niemcy, stwarza pokusę niektórym partiom politycznym do wykorzystania różnych drażliwych kwestii w swoich kampaniach wyborczych.

Na tym tle nasza wspólna, wieloletnia współpraca jawi się jako czynnik stabilizacji kierunku obranego przez te znaczące odłamy społeczeństwa - polskiego i niemieckiego - które wyznają ideę wyciągania z historii stosunków między naszymi narodami wniosków zmierzających w kierunku stworzenia podstaw doksztaltowania przyjaznych stosunków opartych na wzajemnym poszanowaniu. Dotychczasowa działalność wielu stowarzyszeń byłych mieszkańców oraz wielu samorządów zarówno polskich, jak i niemieckich przyniosła efekty przemawiające za kontynuacją i rozwojem przejętych kierunków.

Grundlage gegenseitiger Wertschätzung zu schaffen.

Die bisherige Tätigkeit vieler Organisationen ehemaliger Bewohner und zahlreicher deutscher und polnischer Kommunen bringt Ergebnisse, die dafür sprechen, auf diesem Weg weiter voranzugehen.

Die gemeinsame Sorge um das kulturelle Erbe, die Erinnerung an historische Fakten, die für die ehemaligen Bewohner wichtig sind, die Grundlagenarbeit am Verständnis für die Anschauungen und Argumente der anderen Seite, vor allem aber die Förderung der Kontaktaufnahme junger Leute sind Gebiete, auf denen wir nach wie vor viel zu tun haben.

Ich wünsche allen Teilnehmern des heutigen Treffens Kraft und Konsequenz für die Aktivitäten, zu deren Realisierung wir uns seit vielen Jahren treffen. Uns allen wünsche ich erfolgreiche Beratungen.

Wspólna dbałość o zachowanie dziedzictwa kulturowego, upamiętnianie ważnych dla byłych mieszkańców faktów historycznych, ustawiczna praca nad zrozumieniem poglądów i racji drugiej strony, a przede wszystkim kontakty młodzieży to dziedziny, w których ciągle mamy wiele do zrobienia.

Życzę wszystkim uczestnikom dzisiejszego spotkania, aby wystarczyło im sił i konsekwencji w działaniach, dla realizacji których od wielu lat się spotykamy. Życzę nam wszystkim owocnych obrad.

Minister im Kanzleramt Dr. Thomas de Maizière, Kongressleiter Bernd Hinz, Bundesinnenminister Dr. Wolfgang Schäuble und Kongressleiter Adam Sierzputowski

Dr. Wolfgang Schäuble

Bundesminister des Innern

Europa als gemeinsame Aufgabe

Es ist nun 15 Jahre her, dass unser Land mit der deutschen Einheit seine lange Teilung überwand und die uneingeschränkte Souveränität erlangte. Und wir dürfen nicht vergessen, dass dieser Weg zur deutschen Einheit in Polen begann. Denn die politische Wende in ganz Europa ist untrennbar mit den vorangegangenen Entwicklungen in Polen verbunden, an deren Anfang die Gründung der Gewerkschaft Solidarność stand. Die Polen haben ihre westlichen Nachbarn auf dem Weg zur Einheit vorbehaltlos unterstützt. Das ist vor dem Hintergrund der Geschichte keineswegs selbstverständlich und somit bemerkenswert.

Die Entwicklung sowohl Polens wie auch Deutschlands zeigt eindrücklich, dass sich nationale Interessen und die europäische Annäherung gegenseitig bedingen. Es bedarf der souveränen und in sich gefestigten Nationen, um zu einem stabilen gemeinsamen Europa gelangen zu können. Sowohl im nationalen wie auch im europäischen Zusammenhang es vor 15 Jahren vor allen Dingen darum, die tragischen Ergebnisse des Zweiten Weltkrieges zu überwinden.

Deswegen steht die Einheit Europas nicht im Gegensatz zu nationalen Patriotismen. Was heute allerdings keinen Sinn hat, ist ein Streit über Grenzen und deren genauen Verlauf. Unser Ziel muss es vielmehr sein, die gemeinsamen Grenzen so durchlässig werden zu lassen, dass sie keine trennende Bedeutung mehr haben. Wir Europäer müssen an unserer gemeinsamen Sicherheit arbeiten und die Zukunft Europas zusammen gestalten. Deutschland und Frankreich haben beispielgebend vorgemacht, wie alte und verfahrenere Konflikte erfolgreich überwunden werden können. Wir sehen heute im politischen Alltag ebenso

Dr. Wolfgang Schäuble

Federalny Minister Spraw Wewnętrznych

Europa jako wspólne zadanie

Minęło już 15 lat od przewycięzenia przez nasz kraj długiego podziału i zjednoczenia obu państw niemieckich oraz osiągnięcia przez Niemcy nieograniczonej suwerenności. Nie wolno nam zapominać o tym, że droga prowadząca do zjednoczenia Niemiec rozpoczęła się w Polsce. Bowiem przełom polityczny w całej Europie nierozzerwalnie pozostaje związany z wcześniejszymi wydarzeniami w Polsce, na początku których stało utworzenie związku zawodowego Solidarność. Polacy bez jakichkolwiek zastrzeżeń poparli swoich zachodnich sąsiadów w ich drodze do jedności. W kontekście naszej wspólnej historii wcale nie było to takie oczywiste i tym samym zasługuje na szczególne podkreślenie.

Rozwój zarówno Polski jak i Niemiec wyraźnie pokazuje, że interesy narodowe i zbliżenie europejskie nawzajem się warunkują. Zbudowanie stabilnej wspólnej Europy wymaga istnienia suwerennych i silnych narodów. Zarówno w kontekście narodowym jak i europejskim przed 15 laty chodziło przede wszystkim o przewycięzenie tragicznych skutków Drugiej Wojny Światowej.

Dlatego też jedność Europy nie pozostaje w sprzeczności z patriotyzmami narodowymi. Dzisiaj jednak spieranie się o granice i ich dokładny przebieg nie ma jakiegokolwiek sensu. Naszym celem musi być o wiele bardziej zadbanie o to, by wspólne granice stały się tak łatwe do przenikania, że utracą swoje znaczenie dzielące. My Europejczycy winniśmy się angażować na rzecz naszego wspólnego bezpieczeństwa i winniśmy razem kształtować przyszłość Europy. Niemcy i Francja mogą być doskonałym przykładem na to, jak skutecznie przewycięzać stałe i zapiekłe konflikty. Obecnie zarówno w codziennych kontaktach politycznych jak i w bliskiej i

wie im engen und regen Austausch zwischen den beiden Völkern und Gesellschaften, dass die deutsch-französische Grenze praktisch vergessen ist.

Ich halte den Kommunalpolitischen Kongress, den Polen und Deutsche zusammen veranstalten, für einen wichtigen und zukunfts-trächtigen Schritt hin zu mehr Austausch und mehr europäischer Gemeinsamkeit. Natürlich spielt im deutsch-polnischen Verhältnis auch die Vergangenheit eine Rolle, die Schatten-seiten unserer Geschichte. Sie können nicht ausgeklammert werden. Denn wir können erst dann mit der Vergangenheit leben, wenn wir uns ihr stellen, sie aufarbeiten. Wir müssen die Vergangenheit und die Erinnerungen an sie miteinander teilen. Niemand kann das Rad der Geschichte zurückdrehen. Es gibt hier keine Wiedereinsetzung in den vorigen Stand, wie ihn etwa die Juristen kennen. Es ist die Verpflichtung einer jeden Generation, aus der Vergangenheit zu lernen und an einer besse- ren Zukunft zu bauen.

Unsere Aufgabe ist die Versöhnung, und schon aus diesem Grund müssen wir den europä- ischen Prozess vorantreiben. Die Erweiterung der Europäischen Union ist nicht etwa ein Akt der Mildtätigkeit. Sie ist eine selbstverständ- liche Pflicht. Und es ist unsere gegenwärtige Aufgabe, ein erweitertes Europa handlungs- fähig und stabil zu gestalten. Zu einem gefes- tigten Europa gehören auch vergleichbare Le- bensverhältnisse, die wir anstreben. Zunächst aber müssen wir den neuen Mitgliedstaaten helfen, sich innerhalb der Europäischen Uni- on zurechtzufinden – nicht nur aus gebotener Höflichkeit, sondern aus unserem ureigenen Interesse.

Die europäische Einigung war übrigens nie als ein Gegensatz zur atlantischen Partner- schaft gedacht. Und die Europäische Union wird auch nie in Konkurrenz zum transatlanti- schen Bündnis bestehen können. Beide Zu- sammenschlüsse sind strukturell wie ideell aufeinander angewiesen und gehören somit eng zusammen.

ożywionej wymianie między tymi obydwo- ma narodami i społeczeństwami obserwujemy, jak granica francusko-niemiecka została prak- tycznie zapomniana.

Kongres polityki samorządowej organizowa- ny wspólnie przez Polaków i Niemców oce- niam jako ważny krok mający duże znaczenie dla przyszłości i prowadzący do bardziej in- tensywnej wymiany i wyższego poziomu eu- ropejskiej wspólnoty interesów. Oczywiście w stosunkach polsko-niemieckich swoją rolę od- grywa także przeszłość, ciemne strony naszej historii, których nie wolno nam wyrzucić na margines. Bowiem przeszłość będziemy mogli zaakceptować dopiero wówczas, jeśli się na nią otworzymy, jeśli ją oswoimy. Przeszłość i pamięć o niej musimy ze sobą dzielić. Nikomu nie uda się odwrócić biegu historii. Tutaj nie ma możliwości powrotu do stanu poprzed- niego, zabiegu, który znają przykładowo prawnicy. Każda generacja zobowiązana jest do wyciągania wniosków z przeszłości i do tworzenia lepszej przyszłości.

Naszym zadaniem jest pojednanie i już z tego powodu musimy pracować na rzecz osiągnięcia postępu w procesie europejskim. Rozszerzenie Unii Europejskiej nie stanowi jakiegoś aktu dobroczynności, a jest oczywi- stym wprost obowiązkiem. Naszym obecnym zadaniem jest ukształtowanie rozszerzonej Europy w taki sposób, by była skuteczna i stabilna. Silna Europa oznacza też osiągnięcie porównywalnych warunków życia, do czego zmierzamy. Na początku musi jednak pomóc nowym państwom członkowskim w odnale- zieniu się w Unii Europejskiej – nie tylko dla- tego, że wynika to z niezbędnej uprzejmości, lecz leży w naszym własnym interesie.

Zjednoczenie europejskie nie było zresztą nigdy postrzegane w opozycji do partnerstwa atlantyckiego. A Unia Europejska nigdy też nie będzie mogła istnieć w konkurencji do paktu transatlantyckiego. Oba przymierza są na sie- bie skazane zarówno strukturalnie jak i duchowo i tym samym są ściśle ze sobą powiązane.

W ramach dobrze funkcjonującego partnerst- wa w idealnym warunkach wysłuchuje się opi-

In einer guten Partnerschaft wird idealerweise der gehört, der von einer bestimmten Sache am meisten versteht. So ist es sicher sinnvoll, die Polen nach ihrer Meinung zu fragen, wenn es etwa um die Politik der Europäischen Union gegenüber der Ukraine oder Russland geht. Es ist für Deutschland von großer Wichtigkeit, gute Beziehungen zu Russland zu haben. Aber es wird und darf keine Achse Paris-Berlin-Moskau geben, die die Interessen Warschau einfach übergeht. Bei allen europäischen Fragen muss Polen mit einbezogen werden. Die Europäische Union kann nur als gemeinsame Aufgabe betrachtet und bewältigt werden, bei der allen Mitgliedstaaten das gleiche politische Gewicht zukommt. Kleinere Länder dürfen nicht das Gefühl bekommen, von Absprachen und Richtungsentscheidungen ausgeschlossen zu sein.

Wir müssen uns bemühen, das bewährte Subsidiaritätsprinzip auch auf europäischer Ebene zu stärken. Ich bin ein überzeugter Föderalist und plädiere gerade auch mit Blick auf die Europäische Union für umfassende Dezentralisierung. Denn Probleme können dort am besten gelöst werden, wo sie entstehen, wo sie Bürgerinnen und Bürger zuallererst betreffen. Und das ist die kommunale Ebene. Wir müssen uns in ganz Europa darum bemühen, die Kräfte der kommunalen Selbstverwaltung zu erhalten und weiter zu stärken.

Die Kinder und Jugendlichen sind unsere gemeinsame Zukunft. Ihr Bild und ihre Kenntnisse von Europa sowie von den jeweiligen europäischen Nachbarn prägen die politische Zukunft Europas. Ein bewährtes Mittel der Annäherung, des Dialogs und der Information ist der Jugendaustausch. Diesen müssen wir weiter fördern und vertiefen.

Grenznahe Regionen haben beim Zusammenwachsen Europas schon immer eine Vorreiterrolle eingenommen. Und so ist die Bedeutung von kommunalen Partnerschaften für das Gelingen der europäischen Einigung gar nicht hoch genug einzuschätzen. Wir brauchen diese kommunalen Partnerschaften, um die

nii tego partnera, który na określonej sprawie zna się najlepiej. Stąd też z pewnością sensownym jest wysłuchanie opinii Polski w sprawie polityki Unii Europejskiej wobec Ukrainy czy Rosji. Dla Niemiec duże znaczenie mają dobre stosunki z Rosją. Ale nie będzie i nie może być osi Paryż – Berlin – Moskwa, która po prostu pomijałaby interesy Warszawy. Polska musi być włączona do wszystkich spraw europejskich. Unię Europejską można traktować tylko jako wspólne zadanie, które tylko jako takie może być rozwiązane, a w procesie tym wszystkie państwa członkowskie mają ten sam polityczny ciężar. Mniejsze kraje nie mogą odnieść wrażenia, że zostały wykluczone z udziału w ustaleniach i decyzjach o charakterze strategicznym.

Musimy podjąć trud wzmocnienia sprawowanej zasady pomocniczości także na płaszczyźnie europejskiej. Jestem z przekonania zwolennikiem federalizmu i właśnie w kontekście Unii Europejskiej opowiadam się za obszerną decentralizacją. Bowiem problemy można rozwiązywać najlepiej w miejscu ich powstawania, w więc i tam, gdzie od samego początku dotyczą obywateli. A miejscem tym jest płaszczyzna komunalna. Na terenie całej Europy musimy zabiegać o zachowanie mocy sprawczej władz samorządowych i o jej dalsze wzmocnianie.

Naszą wspólną przyszłość wyznaczają dzieci i młodzież. Ich obraz Europy i ich wiedza na temat Europy oraz europejskich sąsiadów wywierają wpływ na polityczną przyszłość kontynentu. Sprawdzonym środkiem służącym zbliżeniu, dialogowi i przekazywaniu informacji jest wymiana młodzieży. Wymianę tę musimy dalej wspierać i pogłębiać.

Regiony przygraniczne zawsze odgrywały pionierską rolę w procesie zrastania się Europy. Tym samym zawsze musimy mocno podkreślać znaczenie partnerstw na płaszczyźnie komunalnej dla sukcesu zjednoczenia europejskiego. Te partnerstwa komunalne są nam potrzebne w celu wypełnienia integracji europejskiej życiem i w celu jej realizowania na co dzień.

europäische Integration mit Leben zu füllen und im Alltag zu vollziehen.

Wir haben keinen Grund, vor den Problemen der Vergangenheit zu kapitulieren. Große Ziele erreicht man nicht über Nacht. Die Vision eines friedlichen und geeinten Europa hat nach den Schrecken des Zweiten Weltkriegs eine eigene, kaum zu bremsende Dynamik erzeugt, die einige beherzte Staatsmänner inspiriert und beflügelt hat. Heute ist Realität, was vor sechzig Jahren kaum jemand zu hoffen wagte.

Einheit und Vielfalt sind die historischen und politischen Grundsätze, nach denen sich Europa konstituiert. Und so wünsche ich mir, dass wir uns alle auch in Zukunft für den europäischen Grundsatz der Einheit ebenso einsetzen wie für das europäische Prinzip der Vielfalt, das uns die Buntheit und den Reichtum unseres Kontinents garantiert.

Ich wünsche der Deutsch-Polnischen Arbeitsgemeinschaft Kommunale Partnerschaft die nötige Kraft, Ausdauer und den Mut, um den eingeschlagenen Weg erfolgreich fortsetzen zu können, den ich mit Nachdruck unterstütze und für den einzig richtigen halte.

Nie mamy jakichkolwiek powodów ku temu, by skapitulować przed problemami przeszłości. Wielkich celów nie udaje się osiągnąć natychmiast. Wizja pokojowej i zjednoczonej Europy nabrała po okropnościach Drugiej Wolny Światowej swojej własnej dynamiki, której już nie udało się zatrzymać i która zainspirowała i uskrzydliła kilku odważnych mężów stanu. Dzisiaj stała się rzeczywistością, o czym nikt prawie nie odważyłby się marzyć przed sześćdziesięciu laty.

Jedność i różnorodność to podstawowe zasady historyczne i polityczne kształtujące wizerunek Europy. Życzę sobie, byśmy wszyscy także w przyszłości angażowali się tak samo na rzecz podstawowej europejskiej zasady jedności jak i na rzecz europejskiej zasady różnorodności gwarantującej wielobarwność i bogactwo naszego kontynentu.

Polsko-Niemieckiej Grupie Roboczej Partnerstwo Komunalne życzę niezbędnej siły, wytrwałości i odwagi do skutecznego kontynuowania obranej ścieżki, którą zresztą popieram z naciskiem i którą uważam za jedynie słuszną.

Geschichte erhalten – Zukunft gestalten
Zachować przeszłość – kształtować przyszłość

Denkmalschutz und Wirtschaftsförderung –
Deutsch-Polnische Kommunalpartnerschaften für Europa
Ochrona zabytków i promocja gospodarcza
- polsko-niemieckie partnerstwa samorządowe dla Europy

4. deutsch-polnischer
Kommunalpolitischer Kongress
der Landsmannschaft Ostpreußen in Verbindung mit dem Bund der Vertriebenen

4. polsko-niemiecki
Kongres Samorządowy
Zachowanie i promocja w współpracy z Wielkimi Wypędzonymi

8. - 10. Oktober / październik 2004, Allenstein, Olsztyn

*Broschüre zum 4. Kongress
in Allenstein*

Dr. Thomas de Maizière

Staatsminister des Innern des Freistaates
Sachsen

Im Interesse des Staates – Leistungsstarke und zukunftsfähige Kommunen

Gleich, ob es um den Bau eines Hauses, die Verlängerung eines Passes, um Fragen zum Kindergarten oder zur Schule geht, für viele Lebensfragen der Bürger ist die Gemeinde erste Ansprechpartnerin. In seiner Stadt, in seiner Gemeinde erlebt der Bürger den Staat unmittelbar. Die Mehrzahl aller Gesetze und Verordnungen werden durch die Kommune vollzogen. Die Gemeinden sind aber nicht nur wichtiges Vollzugsorgan staatlicher Gesetze, sondern sie bilden auch die Grundlage vielfältigen gemeindlichen Lebens. Die kommunalen Einrichtungen, die Theater, die Museen, die Sportanlagen machen die Gemeinde erlebbar, sie sind Ausgangspunkt vielfachen bürgerlichen Engagements in Vereinen und Interessengemeinschaften. Strom- und Wasserversorgung, Abwasser- sowie Abfallbeseitigung und der öffentliche Nahverkehr sind u. a. wichtige Infrastruktureinrichtungen, deren Gewährträger unmittelbar oder mittelbar die Gemeinden sind und ohne die ein öffentliches Gemeinwesen nicht vorstellbar ist. Aber die Gemeinden des 21. Jahrhunderts wirken nicht nur nach innen, sondern nehmen auch aktiv Aufgaben mit außenpolitischem Akzent wahr, wie die Vielzahl der Städtepartnerschaften über die Ländergrenzen hinweg zeigen. Gerade in den Grenzregionen können die Kommunen ein wichtiger Faktor für gelebte Völkerverständigung sein. Eine funktionierende kommunale Selbstverwaltung ist unverzichtbarer Bestandteil des demokratischen Staates. Leistungsstarke, zukunftsfähige Gemeinden sind daher im vitalen staatlichen Interesse.

Aber die Kommunen müssen nicht nur den gestiegenen Erwartungen Rechnung tragen,

Dr. Thomas de Maizière

Minister Spraw Wewnętrznych Wolnego
Państwa Saksonia

W interesie państwa – skuteczne i zorientowane na przyszłość gminy

W odniesieniu do wielu problemów życia codziennego obywateli to właśnie gmina jest pierwszym partnerem niezależnie od tego, czy chodzi o budowę domu, przedłużenie paszportu lub kwestie związane z przedszkolem lub szkołą. Obywatele mają bezpośredni kontakt z państwem w swoim mieście czy też w swojej gminie. Większość wszystkich ustaw i rozporządzeń wdrażana jest w życie przez gminy. Gminy są jednak nie tylko ważnym organem wykonawczym ustaw przyjmowanych przez państwo, ale ustawy te stanowią także podstawę funkcjonowania wielu sfer życia gminnego. Instytucje komunalne, teatry, muzea, obiekty sportowe przyczyniają się do wytworzenia bardziej emocjonalnego stosunku do gminy, stanowią punkt wyjścia dla wielorakich form obywatelskiego zaangażowania w stowarzyszeniach i wspólnotach interesów. Zaopatrzenie w prąd i wodę, usuwanie ścieków i odpadów oraz publiczny transport zbiorowy to między innymi te działania infrastrukturalne, których gwarantem jest pośrednio lub bezpośrednio gmina i bez których nie można sobie wyobrazić publicznej wspólnoty. Ale gminy w 21 wieku nie skupiają się tylko na działalności do wewnątrz, lecz aktywnie przejmują także zadania o akcentach związanych z polityką zagraniczną, czego dowodem są liczne partnerstwa miast ponad granicami państw. Zwłaszcza w regionach przygranicznych gminy mogą być ważnym czynnikiem praktycznego przeżywania porozumienia między narodami. Dobrze zorganizowane komunalne władze samorządowe są niezbywalnym elementem demokratycznego państwa. Stąd też istnienie skutecznych i

sie haben gegenwärtig mit einer Vielzahl von Problemen zu kämpfen.

Das Anwachsen der Verschuldung bei gleichzeitigem Bevölkerungsrückgang sowie die zunehmende Bürokratie bedrohen die gemeindlichen Handlungsspielräume. Das gilt für Deutschland, aber auch für Sachsen.

Um künftig wieder ausgeglichene Haushalte vorlegen zu können, müssen gegenwärtig von den 507 Städten und Gemeinden 112 Kommunen sog. Haushaltssicherungskonzepte erstellen und die dort festgeschriebenen Sparmaßnahmen umsetzen. Betroffen sind aber nicht nur die Gemeinden, sondern auch elf Landkreise.

Die allgemeinen Deckungsmittel und Schlüsselzuweisungen des Freistaates Sachsen an die Kommunen werden ebenso sinken, wie die Einnahmen des Freistaates selbst. Bis zum Jahr 2020 wird sich die allgemeine Finanzausgleichsmasse damit um bis zu 20 % verringern. Es ist erkennbar, dass die Kommunen und das Land auf Dauer nicht in der Lage sein werden, ihren derzeitigen Status quo zu finanzieren.

Auch der Rückgang der Bevölkerung ist eine Tatsache, auf die wir reagieren müssen. So wird nach den vorliegenden Prognosen bis zum Jahr 2020 der Niederschlesische Oberlausitzkreis ca. 20 % seiner bisherigen Bevölkerung verlieren. Gleiches gilt für viele Regionen des Landes. Dabei wird sich auch die Zusammensetzung der Bevölkerung stark verändern, so wird die Zahl der 60- bis 80-Jährigen an der Bevölkerung stark zunehmen. Es sei an dieser Stelle betont, dass es sich hierbei nicht um ein ausschließlich sächsisches Problem handelt, sondern auch in anderen Teilen Deutschlands und in Europa, wenn auch in unterschiedlicher Ausprägung, die Bevölkerung abnimmt. Was bedeutet das für die kommunale Infrastruktur, für den sozialen Zusammenhalt in der Gemeinde? Diese Frage ist ohne Zweifel eine unserer größten Herausforderungen.

Die umsichgreifende Bürokratisierung vieler Lebensbereiche lähmt die Kreativität auch der Gemeinden, behindert damit ihre Entfaltungsmöglichkeiten und schadet damit

zorientowanych na przyszłość gmin leży w życiowym interesie państwa.

Gminy muszą sprostać nie tylko rosnącym oczekiwaniom, lecz obecnie muszą uporać się z rozwiązaniem całego szeregu problemów.

Zagrożenie dla możliwości podejmowania konkretnych działań przez gminy stanowią wzrost zadłużenia przy jednoczesnym spadku ilości ludności jak również rozrastająca się biurokracja. Stwierdzenie to dotyczy zarówno Niemiec jak i Saksonii.

Aby w przyszłości móc ponownie przedłożyć zrównoważone budżety, 112 gmin spośród ogólnej liczby 507 miast i gmin musi sporządzić tzw. koncepcje konsolidacji budżetu i wprowadzić w życie zapisane w nich oszczędności. Działaniami tymi dotknięte są jednak nie tylko gminy, lecz także jedenaście powiatów.

W przyszłości spadać będą zarówno ogólne środki budżetowe i dotacje celowe przekazywane gminom przez Wolne Państwo Saksonię jak i same wpływy Wolnego Państwa. Tym samym do roku 2020 ogólna masa równoważenia finansów spadnie nawet o 20%. Już teraz zaznacza się tendencja, że w dłuższym wymiarze czasowym gminy i kraj związkowy nie będą w stanie finansować obecnego status quo.

Jednym z faktów, na które musimy zareagować, jest także spadek liczby ludności. I tak wedle dostępnych prognoz dolnośląski powiat Oberlausitz (Górne Łużyce) straci około 20% swojej dotychczasowej ludności. Ta sama perspektywa dotyczy wielu regionów naszego kraju związkowego. Ponadto poważnym zmianom ulegnie również skład ludności, gdyż znacznie wzrośnie w społeczeństwie udział osób w wieku między 60 a 80 rokiem życia. W tym miejscu należy podkreślić, że nie jest to tylko wyłącznie problem saksoński, a liczba ludności spada także w innych regionach Niemiec i Europy, chociaż proces ten cechuje się w różnych regionach różną intensywnością. Jakie to ma konsekwencje dla infrastruktury komunalnej, dla spójności społecznej w gminie? Znalezienie odpowiedzi na to pytanie

auch die Gesetze selbst müssen auf ihre Notwendigkeit und Regelungsdichte hin überprüft werden.

Das Problem, das ich ansprechen möchte, liegt in vertikalen Fachbrüderschaften. Fachinteressen werden über die Instanzen und Verwaltungsebenen hinaus, gleichsam wie Reservate, verteidigt. Umso wichtiger ist es, dass wir hier dagegenhalten. Der kommunalpolitische Gestaltungsspielraum muss im Zweifel Vorrang vor der spezialfachlichen Wunschvorstellung haben.

Eine Auswirkung des Bevölkerungsrückgangs, die wir schon heute spüren, ist der Leerstand von ca. 400.000 Wohnungen, die sich zum großen Teil in kommunalem Eigentum befinden. Vielfach werden die Einnahmen der vermieteten Wohnungen von den Kosten der leerstehenden aufgezehrt. Um die größten Belastungen zu lindern, werden mit Hilfe des Bund-Länder-Programms „Stadtumbau Ost“ Mittel für den Rückbau und die Aufwertung bereitgestellt.

Dieses Engagement findet auch über die Landesgrenzen hinweg Anerkennung. Am 11. März dieses Jahres erhielten die Städte Aue, Glauchau und Limbach-Oberfrohna auf der CEBIT vom Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit den ersten Platz bei den „Best-Price-Award Media@Komm Transfer“. Für die Zukunft haben wir uns vorgenommen, noch stärker mit der kommunalen Familie zusammenzuarbeiten, um auf diese Weise dem Ziel eines medienspruchfreien Informationsaustauschs zwischen allen Körperschaften in sicheren öffentlichen Netzen in Sachsen zu verbessern.

Ein weiteres Beispiel für die intelligente Nutzung von E-Government ist das jüngst eröffnete Lebenslagenportal. Das Internet-Angebot bildet zunächst acht typische Lebenslagen (Geburt, Heirat, Rund um das Fahrzeug, Personalausweis/Reisepass, Sterbefall, Umzug, Unternehmensgründung und Außenhandel) und die dazu gehörenden kommunalen sowie landesspezifischen Behördenabläufe ab. Im Lebenslagenportal erfahren Bürger beispiels-

3. Należy na nowo zdefiniować bliskość do obywatela, która mierzy się nie tylko odległością w sensie fizycznym, lecz także przejrzystością i akceptacją decyzji administracyjnych. Bliskość do obywatela może także oznaczać, że urząd przychodzi do obywatela. Dzięki Internetowi jest to już dzisiaj w wielu przypadkach możliwe.

Krytycznej ocenie należy poddać jednak nie tylko struktury administracyjne i ich zadania, ale przeanalizować należy także ustawy pod kątem ich niezbędności i zakresu uregulowań.

Problem, którym chciałbym omówić, dotyczy pionowych sojuszy specjalistycznych. Interesów specjalistycznych broni się jak rezerwatów, a walka ta wykracza poza granice instancji i poziomów administracyjnych. Tym istotniejszym staje się, byśmy się temu trendowi przeciwstawili. Przestrzeń działania na poziomie polityki komunalnej winna mieć – w miarę możliwości – przewagę nad oczekiwaniami na poziomie specjalistyczno-fachowym.

Jednym z odczuwanych już obecnie skutków spadku liczby ludności są pustostany obejmujące około 400 tysięcy mieszkań będących w znacznej części mieniem komunalnym. Bardzo często wpływy z wynajmu mieszkań są niższe od kosztów utrzymania pustostanów. W celu złagodzenia największych obciążeń dzięki pomocy ze strony programu federacji i krajów związkowych o nazwie „Przebudowa miast na Wschodzie” udostępniono środki na odbudowę i rewitalizację.

Zaangażowanie to spotyka się uznaniem także poza granicami naszego kraju związkowego. W dniu 11 marca tego roku miasta Aue, Glauchau oraz Limbach-Oberfrohna otrzymały na targach CEBIT od Federalnego Ministerstwa Gospodarki i Pracy pierwsze miejsce w konkursie „Best-Price-Award Media@Komm Transfer”. Na przyszłość założyliśmy jeszcze ściślejszą współpracę z rodziną komunalną, aby w ten sposób lepiej osiągnąć cel polegający na pozamedialnej wymianie informacji pomiędzy

weise, welche Verwaltungsvorgänge sie vor einer Hochzeit beachten und abwickeln müssen. Dafür können sie direkt entsprechende Formulare aus dem Internet herunterladen. Wollen Unternehmen Außenhandel betreiben oder Bürger ein Gewerbe anmelden, können sie sich im Portal über alle notwendigen Schritte informieren.

Außerdem erhalten sie direkt die Kontaktdaten der Ansprechpartner in den Behörden. Das Lebenslagenportal ist ein Meilenstein auf dem Weg, die sächsische Verwaltung zu modernisieren, sie effizienter, schneller und bürgernäher zu gestalten. Rund um die Uhr können Bürger und Unternehmen nun herausfinden, wer für ihr Anliegen zuständig ist und welche Unterlagen dafür nötig sind. Sachsen wird somit noch ein Stück mehr ein modernes, leistungsfähiges und lebenswertes Land.

Aber, meine Damen und Herren, Kommunalpolitik ist mehr als nur die verwaltungstechnische Organisation des Gemeindelebens. Sie kann auch, wie eingangs meiner Rede erwähnt, einen Beitrag zur Völkerverständigung leisten. Gerade die Gemeinden in Grenznähe müssen ein reges Interesse an einer Zusammenarbeit über die Landesgrenzen hinweg haben.

Die Aktivitäten der Kommune auf diesem Gebiet sind vielfältig und reichen von gegenseitigen Besuchen bis zur gemeinsamen Vermarktung von Gewerbegebieten und zum Erarbeiten abgestimmter Entwicklungskonzepte. Ein Beispiel hierfür ist die Stadt Görlitz. Die Stadt zeigt, wie belebend die Zusammenarbeit über Grenzen hinweg sein kann. In Zusammenarbeit mit ihrer polnischen Partnerstadt Zgorzelec hat sie es geschafft, über die Landesgrenzen hinaus bekannt zu werden. Die Zusammenarbeit mit Zgorzelec reicht schon viele Jahre zurück und fand in der Proklamation zur Europastadt Görlitz/Zgorzelec am 5. Mai 1998 einen Höhepunkt. Gemeinsam wollen sie die Europäische Kulturhauptstadt des Jahres 2010 werden. Zwischen diesen bei-

wszystkimi organami samorządowymi w bezpiecznych sieciach publicznych w Saksonii.

Kolejnym przykładem inteligentnego wykorzystania E-Government jest uruchomiony niedawno portal poświęcony różnym sytuacjom życiowym. Oferta internetowa odzwierciedla osiem typowych sytuacji życiowych (narodziny, ślub, wszystko o rowerach, dowód osobisty/paszport, zgon, przeprowadzka, zakładanie działalności gospodarczej i handel zagraniczny) i związany z nimi przebieg kontaktów z władzami zarówno na poziomie komunalnym jak i w zakresie kompetencji kraju związkowego. I tak przykładowo obywatele dowiadują się z portalu poświęconego różnym sytuacjom życiowym, na jakie czynności administracyjne winni zwrócić uwagę przed zawarciem związku małżeńskiego i przez jakie procedury muszą w związku z tym przejść. W tym celu mogą bezpośrednio z Internetu ściągnąć odpowiednie formularze. Jeśli przedsiębiorstwa chcą zająć się handlem zagranicznym lub jeśli obywatele chcą zgłosić rozpoczęcie działalności gospodarczej, to w portalu mogą uzyskać wszystkie niezbędne informacje.

Ponadto mogą otrzymać bezpośrednio dane kontaktowe odpowiednich partnerów w urzędach. Portal poświęcony różnym sytuacjom życiowym stanowi miły krok na drodze do modernizacji administracji saksońskiej i do uczynienia jej bardziej skuteczną, szybszą i bardziej bliską obywatelowi. Przez całą dobę obywatele i przedsiębiorstwa mogą się dowiedzieć, kto jest odpowiedzialny za ich sprawę i jakie dokumenty są do jej załatwienia potrzebne. Tym samym Saksonia stanie się krajem jeszcze bardziej nowoczesnym, skutecznym, krajem, w którym warto żyć.

Ale, szanowni Państwo, polityka komunalna to więcej niż tylko administracyjno-techniczne organizowanie życia gminnego. Jak już wspominałem na wstępie mojego wystąpienia, może ona przyczyniać się do porozumienia między narodami. Właśnie gminy położone w pobliżu granicy winny być

den Städten ist viel erreicht worden. Hier will ich nur ein paar Beispiele nennen:

So wurde zwischen beiden Städten eine gemeinsame Buslinie eingerichtet. Im Jahr 2004 konnte die Altstadtbrücke als Ausdruck der Verbundenheit und gemeinsamer Identität eingeweiht werden. Es gibt einen Kooperationsvertrag zwischen dem städtischen Klinikum Görlitz GmbH und der Klinik Zgorzelec. Es wurden Vereinbarungen zur Verbesserung der Zusammenarbeit im grenzüberschreitenden Rettungsdienst geschaffen. Es gibt einen deutsch-polnischen Kindergarten, eine deutsch-polnische Grundschule und ein bilinguales Gymnasium. Aber nicht nur Görlitz und Zgorzelec haben sich für eine gemeinsame Entwicklung zusammengetan. Auch andere Kommunen haben sich zusammengefunden. So haben die Städte Zittau, Bogatynia und Hrádek nad Nisou einen Städteverbund – kleines Dreieck – gegründet. Den drei Städten geht es dabei unter Wahrung ihrer Eigenständigkeit und Individualität um einen regionalen Vorteil durch Schaffung ergänzender Standortqualitäten. Konkret geht es dabei um die Entwicklung der Wirtschaft, durch Schaffung eines trilateralen Gewerbegebietsverbunds, die Förderung der Unternehmenszusammenarbeit sowie um die gemeinsame Entwicklung und Vermarktung touristischer Angebote. Weitere Aufgaben sind die Entwicklung des Verkehrs und des Lebensraumes, die Ver- und Entsorgung sowie die Zusammenarbeit der Gemeinden zu organisieren.

Aber nicht nur Städte haben sich zusammengefunden, es haben sich auch Euroregionen gebildet, um die Entwicklung der Grenzräume voranzutreiben. In Sachsen liegen vier Euroregionen: die Euroregion Egrensis, die Euroregion Erzgebirge, die Euroregion Elbe/Saale sowie die Euroregion Neiße. Von den genannten dürfte die Euroregion Neiße für Sie von besonderem Interesse sein.

Die Euroregion Neiße ist gekennzeichnet durch die Grenze zwischen der Republik Polen, der Tschechischen Republik und der Bundes-

zweckmäßig zoonterestowane wspólnpracą ponad granicami kraju.

Aktywności gmin w tym obszarze są bardzo różnorodne i obejmują wzajemne wizyty oraz wspólne zaangażowanie na rzecz promowania terenów przeznaczonych na aktywizację gospodarczą i opracowywanie uzgodnionych koncepcji rozwoju. Przykładem takich działań jest miasto Görlitz. Miasto to udowodniło, jak inspirująca może być współpraca realizowana ponad granicami. We współpracy ze swoim polskim miastem partnerskim Zgorzelcem Görlitz udało się uzyskać popularność wykraczającą poza granice kraju. Współpraca ze Zgorzelcem podjęta została przed wieloma laty, a jej ukoronowaniem była proklamacja o powołaniu europejskiego miasta Görlitz/Zgorzelec w dniu 5 maja 1998. Wspólnie ubiegają się o miano europejskiej stolicy kultury w roku 2010. Obu miastom udało się wiele osiągnąć. Chciałbym teraz wymienić tylko kilka przykładów:

Między obydwojma miastami uruchomiono wspólną linię autobusową. W roku 2004 uroczystie otwarto most staromiejski będący wyrazem wzajemnych powiązań i wspólnych tożsamości. Umowę o współpracy zawarły szpital miejski w Görlitz sp. z o.o. i szpital w Zgorzelcu. Przyjęto porozumienie służące poprawie współpracy służb ratowniczych w wymiarze transgranicznym. Powołano polsko-niemieckie przedszkole, polsko-niemiecką szkołę podstawową oraz gimnazjum dwujęzyczne. Ale wspólny rozwój łączy nie tylko Görlitz i Zgorzelec. Także inne gminy odnalazły wspólną drogę. I tak miasta Zittau (Żytawa), Bogatynia i Hrádek nad Nisou powołały związek miast, tzw. mały trójkąt. Zachowując swoją niezależność i indywidualność te trzy miasta chcą zdobyć przewagę w regionie dzięki stworzeniu elementów uzupełniających jakość lokalizacji dla inwestorów. Konkretnie chodzi tutaj o rozwój gospodarki poprzez powołanie trójstronnego związku terenów aktywizacji gospodarczej, promowanie współpracy przedsiębiorstw jak również wspólne opracowywanie i wprowad-

republik Deutschland. Ziel der Region ist es, Nachteile staatlicher Grenzen zu beseitigen, die Verbesserung des Lebensstandards der Einwohner, die Verbesserung der natürlichen und kulturpolitischen Bedingungen sowie die Entwicklung der Wirtschaftspotenziale.

Die Kommunalpolitiker stehen vor großen Herausforderungen; sie werden nicht umhin kommen, dem Bürger zu vermitteln, dass nicht alle lieb gewordenen Gewohnheiten fortgeführt werden können. Die Zeiten stehen auf Veränderung, nutzen wir die Chance, neue Lösungsansätze zu finden, um den Anforderungen der Gegenwart und Zukunft gerecht zu werden. Die Staatsregierung ist bemüht, alles in ihrer Macht Stehende zu tun, um ihnen dabei zu helfen und sie auf dem Weg in die Zukunft zu begleiten.

zanie na rynek ofert turystycznych. Kolejne zadania to rozwój transportu i przestrzeni życiowej, organizowanie zaopatrzenia w media i usuwania odpadów jak również organizowanie współpracy gmin.

Ale nie tylko miasta zbliżyły się do siebie, powołano do życia także euroregiony mające za cel wspieranie rozwoju obszarów przygranicznych. Na terytorium Saksonii znajdują się cztery euroregiony: Euroregion Egrensis, Euroregion Rudawy, Euroregion Łaba/Soława jak również Euroregion Nysa. Państwo są z pewnością najbardziej zainteresowani działalnością Euroregionu Nysa.

Euroregion Nysa charakteryzuje się tym, że na jego terenie przebiega granica pomiędzy Rzeczpospolitą Polską, Republiką Czeską i Republiką federalną Niemiec. Celem Euroregionu jest zniesienie negatywnych skutków istnienia granic państwowych, poprawa standardu życia mieszkańców, poprawa warunków naturalnych i kulturalno-politycznych jak również rozwój potencjałów gospodarczych.

Politycy samorządowi muszą uporać się z wieloma wyzwaniami, nie unikną konieczności uświadomienia obywatelom, że nie będą mogli zachować wszystkich przyzwyczajeń, które stały się im bardzo bliskie. Nadchodzą zmiany, skorzystajmy z szansy znalezienia nowych rozwiązań, by odpowiedzieć na wymagania stawiane przez teraźniejszość i przyszłość. Rząd federalny stara się uczynić wszystko, co jest w jego mocy, by udzielić samorządowcom pomocy i towarzyszyć im w drodze prowadzącej do przyszłości.

Ryszard Król

Generalkonsul der Republik Polen in Leipzig

Deutsch-Polnische Partnerschaften in Sachsen und Thüringen

Es ist mir eine Ehre, in Vertretung und im Auftrag des Botschafters der Republik Polen in Deutschland, Dr. Andrzej Byrt, dessen besten Wünsche und Grüße ich übermitteln darf, zu Ihnen zu sprechen und einige Bemerkungen zu der deutsch-polnischen Partnerschaft aus der regionalen Sicht zu äußern.

Ich bedaure es sehr, an Ihrem 5. Kongress im vollen zeitlichen Umfang nicht teilnehmen zu können, aber bevor ich von Herrn Botschafter das Mandat zu diesem Vortrag erhielt, war ich schon Verpflichtungen eingegangen, die ich nicht absagen konnte. Eine dieser Verpflichtungen, die zugleich ein gutes Beispiel der sächsisch-polnischen Partnerschaft darstellt, ist die am 29. September begonnene mehrtägige Präsentation der Stadt Leipzig in der Partnerstadt Krakau. Ich werde mich in wenigen Stunden mit der Leipziger Delegation nach Krakau begeben, um zumindest an einem Teil der Präsentation teilnehmen zu können.

Ryszard Król

Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Lipsku

Partnerstwa polsko- niemieckie w Saksonii i Turyngii

Czuję się zaszczycony, że mogę przemawiać do Państwa w imieniu i na polecenie Ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w Niemczech, Pana dr. Andrzeja Byrta. Niech będzie mi wolno przekazać Państwu jego najlepsze życzenia i pozdrowienia. W swoim wystąpieniu chciałbym podzielić się z Państwem kilkoma uwagami dotyczącymi partnerstwa polsko-niemieckiego z perspektywy regionalnej.

Ubolewam bardzo, że nie będę mógł uczestniczyć w organizowanym przez Państwa 5. Kongresie w pełnym wymiarze czasowym, ale zanim otrzymałem od Pana Ambasadora mandat na wygłoszenie tego wykładu, podjąłem już pewne zobowiązania, których nie mogłem odwołać. Jednym z tych zobowiązań, będącym jednocześnie dobrym przykładem polsko-saksońskiego partnerstwa, jest rozpoczynająca się w dniu 29 września kilkudniowa prezentacja miasta Lipska w jego mieście partnerskim Krakowie.

*Der polnische
Generalkonsul Ryszard
Król zwischen den
Kongressleitern Hinz und
Sierzputowski*

Zunächst möchte ich Sie in einigen Worten über das von mir geleitete Generalkonsulat der Republik Polen in Leipzig informieren.

Ich bin zuständig für Sachsen und Thüringen, zwei neue Bundesländer, die sich nach ihrer Gründung entschieden haben, die Zusammenarbeit mit den polnischen Partnern zu entwickeln und dies, soweit möglich, in allen Bereichen. Sachsen ist Partnerregion von Niederschlesien und Thüringen die der Wojewodschaft Kleinpolen mit Krakau als Hauptstadt.

Ich schätze die Gestaltung und Entwicklung der sächsisch-niederschlesischen Partnerschaft sehr positiv ein, obwohl bei weitem noch nicht alle bestehenden Chancen und Möglichkeiten ausgeschöpft wurden.

Die Partnerschaft zwischen Sachsen und Niederschlesien wird im Vergleich zu anderen Partnerschaften durch einige Faktoren erleichtert, vielleicht auch begünstigt:

- Geschichte: Die Geschichte verweist auf viele Gemeinsamkeiten. Eine davon ist die Zugehörigkeit zu dem gleichen Kulturkreis. Niederschlesien und Teile von Sachsen gehörten vor Jahrhunderten zur tschechischen Krone, als Prag als eine der blühenden und bedeutenden Zentren Europas galt. Die sächsischen Prinzen waren zugleich Könige von Polen. Die damaligen gegenseitigen Einflüsse und kulturelle Bereicherung sind bis heute nicht vergessen und spielen bei der Entwicklung der Kontakte und der Zusammenarbeit eine wichtige Rolle.
- Unmittelbare Nachbarschaft: Die gemeinsame Grenze besteht zwar noch nicht so lange wie etwa jene zur Tschechischen Republik, wirkt aber nach dem Beitritt Polens zur Europäischen Union nicht mehr als Hindernis für die Entwicklung der Zusammenarbeit.
- Menschen: Die Menschen, die willig sind, an Partnerschaften mitzuwirken, entwickeln sowohl Inhalte, Formen und Intensität der Kontakte.

Za kilka godzin udam się do Krakowa wspólnie z delegacją Lipska, aby móc wziąć udział przynajmniej w części tej prezentacji.

Na wstępie mojego wystąpienia chciałbym poinformować Państwa w kilku słowach o kierowanym przeze mnie Konsulacie Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Lipsku.

Jestem odpowiedzialny za Saksonię i Turynię, dwa nowe kraje federacji, które po ich utworzeniu podjęły decyzję o rozwijaniu współpracy z polskimi partnerami i to, w miarę możliwości, we wszystkich dziedzinach. Saksonia jest regionem partnerskim Dolnego Śląska, a Turynia ma za partnera województwo małopolskie z jego stolicą Krakowem.

Kształtowanie i rozwój partnerstwa dolnośląsko-saksońskiego oceniam bardzo pozytywnie, chociaż ciągle jeszcze nie wyczerpano wszystkich istniejących szans i możliwości.

W porównaniu z innymi tego rodzaju partnerstwami partnerstwo pomiędzy Saksonią a Dolnym Śląskiem ułatwia kilka czynników, które być może wywierają nań nawet korzystny wpływ:

- Historia: Historia wykazuje wiele cech wspólnych. Jedną z nich jest przynależność do tego samego kręgu kulturowego. Dolny Śląsk i niektóre obszary w Saksonii należały przed wiekami do korony czeskiej, gdy Praga uchodziła za jeden z najlepiej rozkwitających i najbardziej znaczących ośrodków w Europie. Książęta saksońscy byli jednocześnie królami w Polsce. Do dzisiaj nie zapomniano ówczesnych wzajemnych wpływów i kulturalnego wzbogacania się; w rozwoju kontaktów i współpracy odgrywają one istotną rolę.
- Bezpośrednie sąsiedztwo: Wprawdzie wspólna granica nie istnieje jeszcze tak długo jak na przykład granica z Republiką Czeską, ale po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej nie stanowi już przeszkody w rozwijaniu współpracy.
- Ludzie: Ludzie pragnący wnieść swój wkład do partnerstwa i rozwijający zarówno

Der Faktor „Menschen“ ist sicherlich der wichtigste. Die Menschen entscheiden, ob die Partnerschaft lebt oder nicht.

Die sächsisch-niederschlesische Partnerschaft stützt sich auf eine solide Basis der in den neunziger Jahren abgeschlossenen Verträge und Vereinbarungen, sowohl auf der Staatsebene als auch auf den kommunalen Ebenen.

Es werden ein intensiver Dialog und regelmäßige Kontakte zwischen der Sächsischen Landesregierung, dem Marschallamt und dem Wojewodschaftsamt von Niederschlesien geführt und gepflegt. Der sächsische Ministerpräsident trifft sich jedes Jahr wechselweise in Dresden oder in Breslau mit dem Marschall und dem Wojewoden. Wir sind glücklich, dass sowohl Alt-Ministerpräsident Prof. Kurt Biedenkopf als auch Ministerpräsident Prof. Georg Milbradt sich so stark persönlich für die Entwicklung der Partnerschaft einsetzen.

Sehr gut entwickelt sich die Zusammenarbeit in den Bereichen Justiz, Polizei, Feuerwehr und Katastrophenschutz.

Im Bereich der Justiz sind hierbei die Kontakte des Oberlandesgerichts Dresden zu dem Appellationsgericht Breslau oder die Gerichtspartnerschaft des Landgerichts Leipzig zu dem Bezirksgericht Krakau hervorzuheben. Ähnliches gilt für die Zusammenarbeit zwischen den Staatsanwaltschaften. Es wurden gemeinsame Fachseminare und Konferenzen mit maßgeblicher Beteiligung der Praktiker polnischer Staatsanwaltschaften durchgeführt.

Regelmäßig, einmal im Jahr treffen sich die sächsischen und polnischen Arbeits- und Sozialrichter (im Jahre 2004 in Schweidnitz und 2005 in Chemnitz) sowie die sächsischen und polnischen Verwaltungsrichter in Breslau und Gleiwitz.

Seit dem Jahr 2002 gibt es wenigstens einmal jährlich Kontakte auf Justizministerebene, zuletzt im Rahmen der Beitrittsfeierlichkeiten am 1. Mai 2004 in Zittau. Seit 1998 berät Sachsen das polnische Justizministerium beim Aufbau eines elektronischen Grundbuches.

treść, formę jak i dbający o intensywność kontaktów.

Z pewnością najbardziej ważkim czynnikiem jest „czynnik ludzki“. Bo to przecież od ludzi zależy, czy dane partnerstwo wypełnione jest życiem czy też nie.

Partnerstwo dolnośląsko-saksońskie opiera się o solidne podstawy umów i porozumień zawartych w latach dziewięćdziesiątych, zarówno na poziomie państwowym jak i komunalnym.

Między saksońskim rządem krajowym a Urzędem Marszałkowskim i Urzędem Wojewódzkim Dolnego Śląska prowadzony i pielęgnowany jest intensywny dialog. Premier Saksonii spotyka się co roku z Marszałkiem i Wojewodą województwa dolnośląskiego. Spotkania te odbywają się naprzemiennie w Dreźnie lub we Wrocławiu. Jesteśmy szczęśliwi, że zarówno poprzedni Premier, prof. Kurt Biedenkopf jak i obecny Premier Saksonii, prof. Georg Milbradt tak mocno angażują się osobiście na rzecz rozwoju tego partnerstwa.

Bardzo dobrze rozwija się współpraca w takich dziedzinach jak wymiar sprawiedliwości, policja, straż pożarna oraz ochrona przed skutkami klęsk żywiołowych.

W dziedzinie wymiaru sprawiedliwości należy szczególnie podkreślić kontakty nawiązane między Wyższym Sądem Krajowym (Oberlandesgericht) w Dreźnie a Sądem Apelacyjnym w Krakowie lub też partnerstwo sądów pomiędzy Sądem Krajowym (Landgericht) w Lipsku i Sądem Okręgowym w Krakowie. Podobnie intensywna jest współpraca prokuratur w obu regionach. Dotychczas zorganizowano wspólne seminaRIA specjalistyczne oraz konferencje, w których uczestniczyło liczne grono praktyków pracujących w polskich prokuraturach.

Regularnie, raz w roku spotykają się saksońscy i polscy sędziowie sądów pracy (spotkanie takie odbyło się w roku 2004 w Świdnicy, a w roku 2005 w Chemnitz) jak również saksońscy i polscy sędziowie sądów administracyj-

Auf allen Ebenen und auf einem hohen Niveau entwickelte sich seit 1991 die Zusammenarbeit im Bereich der Polizei. Die Basis für die Kooperation ist das Abkommen vom 18. Februar 2002 zwischen den Regierungen Deutschlands und Polens über die Zusammenarbeit der Polizeibehörden und der Grenzschutzbehörden in den Grenzgebieten.

Es wurden zahlreiche Projekte im Bereich der Berufsbildung, z. B. Arbeitstreffen und Workshops zu Themenbereichen wie Polizeipsychologie, Geldwäsche, Computerkriminalistik, sowie gemeinsame Polizeiübungen durchgeführt.

Schwerpunkt in der Zusammenarbeit mit der Wojewodschaftskommandantur der Polizei in Breslau ist gegenwärtig die Optimierung der grenzüberschreitenden Kooperation bei der Prävention und Bekämpfung von Straftaten.

Im Brand- und Katastrophenschutz haben sich die Beziehungen ebenfalls gut entwickelt. Im Juli 2002 wurde eine Vereinbarung der Innenminister über die gegenseitige Hilfeleistung bei Katastrophen und schweren Unglücksfällen abgeschlossen. Schon seit längerer Zeit gibt es zwischen der polnischen und der sächsischen Seite einen intensiven Erfahrungsaustausch und gegenseitige Hilfe wie z. B. beim Hochwasserschutz 1998 und während der Hochwasserkatastrophe in Sachsen im August 2002. Auch in der Folgezeit fanden gemeinsame Seminare zur Verbesserung der Zusammenarbeit und der gegenseitigen Hilfe bei der Vorbeugung und Beseitigung grenzüberschreitender Folgen von industriellen Havarien und Naturkatastrophen statt.

Eine der tragenden Säulen der partnerschaftlichen Zusammenarbeit zwischen Sachsen und Niederschlesien sind die kommunalen Partnerschaften. Derzeit gibt es 50 sächsisch-polnische Städtepartnerschaften, vornehmlich mit Städten und Gemeinden aus den Wojewodschaften Niederschlesien, Lebusen Land und Oppeln.

Städtepartnerschaften – in den neunziger Jahren geschlossen bzw. erneuert – haben ihren Schwerpunkt im Kultur-, Schüler- und

nicht. Spotkania te odbywają się z kolei we Wrocławiu i Gliwicach.

Od roku 2002 przynajmniej raz do roku mają miejsce kontakty na płaszczyźnie właściwych Ministerstw Sprawiedliwości, ostatnio w ramach uroczystości związanych z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej zorganizowanych 1 maja 2004 roku w Zittau (Żytawa). Od roku 1998 Saksonia doradza polskiemu Ministerstwu Sprawiedliwości przy tworzeniu systemu elektronicznej księgi wieczystej.

Na wszystkich szczeblach i na wysokim poziomie rozwija się od roku 1991 współpraca policyjna. Podstawę dla tej kooperacji stanowi porozumienie z dnia 18 lutego 2002 zawarte między rządami Niemiec i Polski w sprawie współpracy organów policyjnych i służb granicznych na terenach przygranicznych.

Zrealizowano liczne projekty w dziedzinie doskonalenia zawodowego takie jak np. spotkania robocze i warsztaty obejmujące następujące kręgi tematyczne: psychologia policyjna, pranie brudnych pieniędzy, przestępczość komputerowa. Organizowano również wspólne ćwiczenia policyjne.

Współpraca z Komendą Wojewódzką Policji we Wrocławiu koncentruje się obecnie na optymalizowaniu kooperacji transgranicznej w dziedzinie prewencji i zwalczania przestępstw.

Równie dobrze rozwijają się wzajemne relacje w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej i ochrony przed skutkami katastrof żywiołowych. W lipcu 2002 roku ministrowie spraw wewnętrznych zawarli porozumienie o udzielaniu pomocy wzajemnej w przypadku katastrof i poważnych wypadków. Już od dłuższego czasu strona polska i saksońska prowadzą intensywną wymianę doświadczeń i udzielają sobie pomocy; przykładem takich działań może być ochrona przed skutkami powodzi w roku 1998 czy też katastrofa powodziowa w Saksonii w sierpniu 2002 roku. Także w późniejszym okresie zorganizowano wspólne seminaria służące udoskonaleniu współpracy oraz wzajemnej pomocy w zakre-

Jugendaustausch. Die Zusammenarbeit der Verwaltungen und der Wirtschaftsförderungsgesellschaften gehören gleichfalls dazu.

Über die Partnerschaft zwischen Dresden und Breslau hat Ihnen Jörn Timm ausführlich berichtet. Diese Städtepartnerschaft ist meiner Meinung nach eine der aktivsten, wenn nicht die aktivste der sächsisch-niederschlesischen Kontakte. Gut funktioniert auch die Partnerschaft zwischen Leipzig und Krakau.

Was mich am meisten freut, sind Partnerschaften zwischen den kleineren Städten und Gemeinden. Anlässlich des diesjährigen „Sachsen-Tages“ in Weißwasser konnte ich mich selbst überzeugen, wie gut sich die Zusammenarbeit zwischen dieser Stadt und der polnischen Stadt Sorau entwickelt. Am 1. Mai dieses Jahres, am Jahrestag des Beitritts der Republik Polen zur EU, war ich Zeuge der Unterzeichnung der Vereinbarung über die Partnerschaft zwischen Reichenbach im Vogtland und der polnischen Stadt Jędrzejów (nicht in Niederschlesien gelegen), die nach einer vierjährigen „Probezeit“ mit sehr realistisch und klug abgestecktem Programm zustande kam.

Eine besondere Bedeutung auf dem Sektor der Kommunalpartnerschaft zwischen Sachsen und Niederschlesien hat die Kooperation der Schwesterstädte Görlitz/Zgorzelec. Die Bedeutung hat sie nicht nur aus deutsch-polnischem, sondern auch aus europäischem Blickwinkel. Die gemeinsame Bewerbung beider Städte für das Projekt „Kulturhauptstadt Europa 2010“ ist sowohl ein hervorragender Beweis für das Zusammenwachsen dieser beiden Städte, aber auch für die Kooperation zwischen dem Freistaat Sachsen und der Republik Polen, insbesondere der Partnerwojewództwo Niederschlesien.

Das Konzept der Europastadt Görlitz/Zgorzelec, das auf Kultur, Bildung und die Künste als Grundlage europäischen Zusammenlebens setzt, verkörpert wie kaum ein anderes die Idee der europäischen Einigung: Eine europäische Stadt zweier Nationen, zweier Sprachen, zweier Kulturen. Aus diesem Grund unterstützen der Freistaat Sachsen und die Republik

sie zapobiegania i usuwania transgranicznych skutków awarii przemysłowych i katastrof żywiołowych.

Jednym z podstawowych filarów partnerskiej współpracy między Saksonią a Dolnym Śląskiem są partnerstwa na płaszczyźnie komunalnej. Obecnie zarejestrowano 50 związków partnerskich między miastami polskimi i saksońskimi, głównie między miastami i gminami z województw dolnośląskiego, lubuskiego i opolskiego.

Partnerstwa miast – zawarte wzgl. odnowione w latach dziewięćdziesiątych – koncentrują się na wymianie kulturalnej, wymianie uczniów i młodzieży. W ramach kontaktów partnerskich wspiera się również współpracę administracyjną oraz współpracę towarzystw wspierania gospodarki.

Partnerstwo Drezna i Wrocławia zaprezentował obszernie Jörn Timm. Moim zdaniem partnerstwo obu tych miast znajduje się w grupie najbardziej aktywnych kontaktów dolnośląsko-saksońskich, a być może jest to właśnie to partnerstwo, które pielęgnowane jest najbardziej aktywnie. Dobrze układa się także partnerstwo Lipska i Krakowa.

Najbardziej radują mnie partnerstwa między mniejszymi miastami i gminami. Przy okazji tegorocznego „Dnia Saksonii“ w Weißwasser miałem okazję przekonać się osobiście o tym, jak dobrze rozwija się współpraca tego miasta z polskim miastem Żary. W dniu 1 maja tego roku, w pierwszą rocznicę przestąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, byłem świadkiem podpisania porozumienia o partnerstwie między miastem Reichenbach (Vogtland) a polskim miastem Jędrzejowem (które zresztą nie leży na Dolnym Śląsku); partnerstwo to doszło do skutku po czteroletnim „okresie próbnym“ i zakłada realizację bardzo realistycznego i mądrego programu.

Szczególnego znaczenia w dziedzinie partnerstwa komunalnego między Dolnym Śląskiem a Saksonią nabrała kooperacja miast bliźniaczych Görlitz i Zgorzelec. Partnerstwo to ma znaczenie nie tylko z perspektywy polsko-niemieckiej, ale także z perspektywy

Polen gemeinsam die Bewerbung, und wir hoffen für beide Städte auf eine positive Jury-Entscheidung.

Natürlich weiß ich, dass noch nicht alle Partnerschaften auf der kommunalen Ebene zufriedenstellend „funktionieren“, obwohl die beteiligten Städte und Gemeinden den Verlauf ihrer Städtepartnerschaften eher positiv bewerten. Manchmal ist es so, dass auch der gute Wille und die Bereitschaft nicht ausreichen, dass die materiellen Engpässe bei den Kommunen sich hemmend auf den Umfang und die Entwicklung der Partnerschaft auswirken.

Bei der sächsisch-polnischen Zusammenarbeit spielte der europäische Gedanke, die Perspektive des vereinten Europas, eines Europas der Regionen immer eine wichtige Rolle. Daraus ist die Euroregion Neiße-Nysa-Nisa entstanden. Die 1991 gegründete, freiwillige Interessengemeinschaft deutscher, tschechischer und polnischer Gemeinden, Städte und Landkreise hat durch zahlreiche grenzüberschreitende Netzwerkbildungen, darunter z. B. das Netzwerk Maschinenbau und Metallbearbeitung, der Innovationsverbund Textil Lausitz sowie das Netzwerk für innovative Oberflächentechnik und Anlagenbau, einen maßgeblichen Beitrag zur Förderung der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit und stufenweise zur Beseitigung der negativen Einwirkung der staatlichen Grenzen geleistet.

Ein zweites Beispiel der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit ist das jetzt ausgelaufene Projekt ENLAGER-NET, dessen Ergebnis ein von der EU genehmigtes Folgeprojekt EU-MAD East ist, ein Netzwerk im Bereich des Gesundheitswesens und der medizinischen Fürsorge im Dreiländereck Sachsen, Niederschlesien und Nordböhmen.

Das dritte Beispiel der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit bezieht sich auf den Bereich Wissenschaft und Hochschulausbildung. Hier sind zu erwähnen: Das internationale Hochschulinstitut in Zittau und das Studiennetzwerk „Neisse University“, ein gemeinsames Projekt der Hochschule Zittau/Görlitz, der

europäischen. Oba miasta wspólnie ubiegają się o tytuł „europejskiej stolicy kulturalnej w roku 2010“, co jest doskonałym dowodem nie tylko na jednoczenie się obu miast, ale także na współpracę między Wolnym Państwem Saksonią a Rzeczpospolitą Polską, w szczególności z partnerskim województwem dolnośląskim.

Koncepcja miasta europejskiego Görlitz/Zgorzelec, które stawia na kulturę, edukację i sztukę jako podstawę współzycia europejskiego, ucieleśnia jak żadna inna ideę zjednoczenia europejskiego: europejskie miasto dwóch narodów, dwóch języków, dwóch kultur. Z tego też względu Wolne Państwo Saksonia i Rzeczpospolita Polska wspólnie wspierają wniosek obu miast i mają nadzieję na pozytywną decyzję jury.

Oczywiście dobrze wiem, że jeszcze nie wszystkie partnerstwa na płaszczyźnie komunalnej „funkcjonują“ w sposób zadowalający, chociaż zainteresowane miasta i gminy oceniają przebieg ich partnerstwa komunalnego raczej pozytywnie. Czasami zdarza się i tak, że dobra wola i gotowość do współpracy nie wystarczą, gdy materialne kłopoty gmin działają hamująco na zakres partnerstwa i jego rozwój.

We współpracy polsko-saksońskiej ważną rolę odgrywały zawsze myśl europejska, perspektywa zjednoczonej Europy, Europy regionów. Na tej podstawie powstał Euroregion Neiße-Nysa-Nisa. Powołana w roku 1991 dobrowolna wspólnota interesów polskich, niemieckich i czeskich gmin, miast i powiatów pociągnęła za sobą utworzenie licznych sieci transgranicznych takich jak np. sieć budowa maszyn i obróbka metali, związek innowacyjny przemysłu tekstylnego Łużyce czy też sieć innowacyjnych technik powierzchniowych i budowy urządzeń. Wszystkie te działania w znacznym stopniu przyczyniają się do promowania współpracy transgranicznej i stopniowo do usuwania negatywnych skutków oddziaływania granic państwowych.

Kolejnym przykładem współpracy transgranicznej jest kończący się właśnie projekt EN-

Technischen Universität in Reichenberg und der Akademie für Wissenschaften in Breslau. An beiden wissenschaftlichen Einrichtungen können die polnischen, deutschen und tschechischen Studenten Hochschulabschlüsse als Bachelore erreichen oder auch das Studium mit dem Masters-Diplom absolvieren.

Die Studenten der Neisse University studieren während der dreijährigen Studienzeit jeweils ein Jahr an der Partnerhochschule in einem der drei Länder. Im Endeffekt erreichen sie nicht nur den Hochschulabschluss, was für ihre Berufskarriere wichtig ist, sie erlernen auch die Sprache des Nachbarlandes, lernen das Land, seine Kultur und die Leute besser kennen und fördern dadurch auf praktische Art und Weise die Verständigung zwischen unseren Völkern.

Noch einige Worte zu zwei weiteren Themen:

Auf dem Sektor der Schulkontakte und der Jugendzusammenarbeit haben im Schuljahr 2004/2005 93 sächsische und polnische Schulen partnerschaftliche Kontakte unterhalten. Nach den sächsisch-tschechischen Partnerschaften nehmen die sächsisch-polnischen Schulpartnerschaften Rang 2 ein.

Die Studienreisen der Schulklassen, die gegenseitigen Besuche beim Partner spielen eine sehr wichtige Rolle im deutsch-polnischen Verständigungsprozess. Es ist eben wichtig, dass den Jugendlichen das Wissen über das jeweils andere Land und Volk vermittelt wird. Dieses Wissen ist Grundvoraussetzung für ein besseres Verständnis der jungen Leute für die vielseitige Geschichte der deutsch-polnischen Beziehungen, vor allem in den letzten Jahrhunderten, und für ein besseres Lernen aus der Geschichte. Man soll sich dabei nicht nur auf die tragischen Perioden unserer Geschichte begrenzen, sondern auch die Beispiele des friedlichen, gutnachbarschaftlichen Zusammenlebens immer wieder hervorheben. Die Jugendlichen sollen wissen, dass die gemeinsame deutsch-polnische Vergangenheit nicht nur von Krieg, Verfolgungen und Feindseligkeiten geprägt war.

LARGE-NET, którego efektem jest akceptacja Unii Europejskiej dla kolejnego projektu EU-MED-EAST. Jest to sieć w dziedzinie ochrony zdrowia i opieki medycznej w trójkącie między Saksonią, Dolnym Śląskiem i Północnymi Czechami.

Trzeci przykład współpracy transgranicznej dotyczy sfery nauki i kształcenia akademickiego. W tym miejscu warto wspomnieć o międzynarodowym instytucie akademickim w Zittau oraz o sieci uczelnianej „Neisse University” będącej wspólnym projektem Szkoły Wyższej Zittau/Görlitz, Uniwersytetu Technicznego w Reichenberg oraz Akademii Nauk we Wrocławiu. W obu jednostkach naukowych studenci polscy, niemieccy i czescy mogą uzyskać dyplomy wyższych uczelni jako Bachelore lub też zakończyć studia uzyskując dyplom Masters.

Podczas trzech lat studiów studenci Neisse University studiują przez rok na uczelni partnerskiej w jednym z trzech uczestniczących w projekcie krajów. W efekcie uzyskują nie tylko dyplom ukończenia uczelni wyższej, co ma duże znaczenie dla późniejszej kariery zawodowej, ale uczą się także języka kraju sąsiadów, poznają lepiej ten kraj, jego kulturę i mieszkańców i tym samym wspierają w sposób praktyczny porozumienie między naszymi narodami.

I jeszcze kilka słów na kolejne dwa tematy:

W dziedzinie kontaktów szkolnych i współpracy młodzieżowej partnerskie kontakty pielęgnowały w roku szkolnym 2004/2005 93 szkoły polskie i saksońskie. Polsko-saksońskie partnerstwa szkolne zajmują drugie miejsce po partnerstwach saksońsko-czeskich.

W polsko-niemieckim procesie porozumienia bardzo ważną rolę odgrywają wycieczki klasowe i wzajemne odwiedziny u partnerów. Przekazywanie młodzieży wiedzy o innym kraju i narodzie jest bowiem niebywale ważne. Wiedza ta stanowi podstawę lepszego zrozumienia przez młodych ludzi wielu aspektów historii stosunków polsko-niemieckich przede wszystkim w ostatnich stuleciach oraz lepszego wyciągania wniosków z historii. Nie

Mit der gemeinsamen Geschichte befassen sich eine Reihe von Projekten: Die Nikolaischule in Leipzig organisiert alljährlich Studienreisen zu den Gedenkstätten Auschwitz und Majdanek, die ein Teil des Programms der Partnerschaft mit dem Stefan Batory Gymnasium in Krakau sind. Das Berufliche Schulzentrum Leipzig arbeitet im Rahmen des EU-Programms SOKRATES mit einem niederschlesischen Partner. Die Leipziger Humboldt-Schule erforscht mit ihrer polnischen Partnerschule das jüdische Leben in Polen während der Zeit des Nationalsozialismus.

Ein Projekt einer Arbeitsgemeinschaft am Polnischen Institut Leipzig zum Thema „Die schlesische Identität – eine europäische Identität“ wurde von Schülern mehrerer Leipziger Schulen besucht. Das Projekt endete mit einem Seminar auf Schloß Kratzkau.

Das Berufliche Schulzentrum Wurzen beteiligt sich seit 2001 an dem Auschwitz-Jugend-Begegnungsprojekt.

Was uns noch weiterhin Sorge bereitet, ist das Erlernen der polnischen Sprache in den sächsischen Schulen. Hier besteht weiterhin eine große Kluft im Vergleich zur Verbreitung der deutschen Sprache in Polen. Im Vorwege möchte ich sagen, dass wir sehr wohl den Unterschied in Bezug auf die internationale Bedeutung und die Verbreitung der deutschen und der polnischen Sprache wissen. Ich muss wohl niemanden über die Wichtigkeit der Kenntnisse der Sprache des unmittelbaren Nachbarn für die partnerschaftliche Zusammenarbeit überzeugen.

Seit dem Schuljahr 2004/2005 ist es in den Schulen in Sachsen möglich, neben dem Englischen eine weitere Fremdsprache zu erlernen. Es gibt in einigen Schulen Arbeitsgemeinschaften „Fremdsprache Polnisch“. In zwei Schulen in Görlitz wird Polnisch als Schulfach unterrichtet.

Dennoch ist der derzeitige Zustand – nur etwa 500 Schüler an den sächsischen Schulen lernen Polnisch – unserer Auffassung nach sehr verbesserungsbedürftig.

należy przy tym ograniczać się tylko do tragicznych okresów naszej historii, lecz nieustannie podkreślać przykłady pokojowego i dobrosąsiedzkiego współżycia. Młodzież winna wiedzieć, że wspólna przeszłość polsko-niemiecka nie była naznaczona tylko wojną, prześladowaniem i wrogością.

Wspólną historią zajmuje się cały szereg projektów: szkoła im. Mikołaja w Lipsku organizuje corocznie podróże studyjne do miejsc pamięci Auschwitz i Majdanek. Podróże te stanowią część programu partnerstwa z Liceum im. Stefana Batorego w Krakowie. Zespół Szkół Zawodowych w Lipsku współpracuje w ramach unijnego programu SOKRATES z partnerem dolnośląskim. Lipska szkoła im. Humboldtów bada wraz ze swoją polską szkołą partnerską życie Żydów w Polsce w okresie narodowego socjalizmu.

W projekcie grupy roboczej działającej przy Instytucie Polskim w Lipsku i zajmującej się tematem „Tożsamość śląska – tożsamością europejską” uczestniczą uczniowie z wielu lipskich szkół. Projekt zakończyło seminarium zorganizowane na zamku Kraśków.

Zespół Szkół Zawodowych Wurzen uczestniczy od roku 2001 w projekcie spotkań młodzieży w Oświęcimiu.

W dalszym ciągu troską napawa nas nauczanie języka polskiego w szkołach saksońskich. Ciągle jeszcze istnieje tu ogromna przepaść w porównaniu z popularnością języka niemieckiego w Polsce. Z góry chciałbym powiedzieć, że bardzo dobrze zdajemy sobie sprawę z różnic dotyczących międzynarodowego znaczenia i popularności języka niemieckiego i polskiego. Nie muszę chyba jednak nikogo przekonywać o znaczeniu znajomości języka bezpośrednich sąsiadów dla współpracy partnerskiej.

Od roku szkolnego 2004/2005 w szkołach w Saksonii istnieje możliwość uczenia się dodatkowego języka obcego obok nauki języka angielskiego. W niektórych szkołach powołano zespoły robocze „Polski jako język obcy”. W dwóch szkołach w Görlitz naucza się języka polskiego jako jednego z przedmiotów.

Eine andere Aufgabe, die auch im Rahmen der sächsisch-polnischen Partnerschaften der Städte und Kommunen zu bewältigen wäre, ist die Verbreitung des Wissens über das Nachbarland. Wir stellen mit Sorge fest, dass hier große Mängel bestehen. Es sind weiterhin Stereotype und Klischees verbreitet.

Diese Mängel können nicht durch die Kontakte und Besuche auf der Staatsebene beseitigt werden, obwohl diese Kontakte entsprechende Rahmenbedingungen dafür schaffen können. Hier sind die möglichst breiten Kontakte und Begegnungen und der direkte Dialog zwischen den Menschen gefragt.

Einen Beitrag dazu leisten die Vorhaben, die in Sachsen oder in Niederschlesien, nicht selten als gemeinsame Initiativen, im Rahmen des deutsch-polnischen Jahres bisher durchgeführt wurden und bis Ende April 2006 noch organisiert werden.

Beispiele:

- Deutsch-Polnische Theateraufführung im Görlitzer Stadttheater am 3. Mai 2005 zum Auftakt des Jahres in Sachsen
- Niederschlesische Präsentationen im Rahmen des Leipziger Europafestes am 9. Mai
- Konferenz zum Thema „Sachsen und Niederschlesien – Partner in der Europäischen Union“ im Juni 2005 in Breslau
- Ausstellung „Wege zur Freiheit“ im Leipziger Gewandhaus anlässlich des 25. Jahrestages der Solidarność-Gründung
- Diskussionen zum Thema „Deutsch-Polnische Beziehungen im europäischen Kontext“ an verschiedenen Orten in Sachsen
- Sächsisch-Polnisches Wirtschaftsforum im November 2005 in Breslau
- Internationale Westslawische Studentenkongferenz im Oktober 2005 an der Universität Leipzig
- Ausstellung polnischer Maler in Leipzig, Bad Muskau und Altenburg zum Thema „Polen kommt“
- Symposium „Die Identität Niederschlesiens – eine europäische Identität“ im November 2005 auf Schloß Kraskow

Niemniej jednak obecny stan wymaga naszym zdaniem gruntownej poprawy, gdyż w szkołach saksońskich tylko około 500 uczniów uczy się języka polskiego.

Kolejnym zadaniem, z którym należałoby się uporać w ramach polsko-saksońskiego partnerstwa miast i gmin, byłoby rozpowszechnianie wiedzy o kraju sąsiadów. Z troską stwierdzamy, że w dziedzinie tej istnieje jeszcze wiele braków. W dalszym ciągu mocno rozpowszechnione są stereotypy i uprzedzenia.

Braków tych nie uda się usunąć poprzez kontakty i wizyty na płaszczyźnie państwowej, chociaż kontakty te mogą stworzyć ku temu odpowiednie warunki brzegowe. Konieczna jest dbałość o możliwie szerokie kontakty i spotkania oraz o bezpośredni dialog między ludźmi.

Do osiągnięcia tego celu przyczyniają się przedsięwzięcia zrealizowane dotychczas w Saksonii i na Dolnym Śląsku, nie rzadko zresztą jako inicjatywy wspólne, w ramach roku polsko-niemieckiego; będą one organizowane jeszcze do końca kwietnia 2006 roku.

Przykłady:

- Polsko-niemiecki spektakl teatralny w Teatrze Miejskim w Görlitz w dniu 3 maja 2005 inaugurujący rok polsko-niemiecki w Saksonii
- Dolnośląskie prezentacje w ramach Lipkiego Święta Europy w dniu 9 maja
- Konferencja na temat „Saksonia i Dolny Śląsk – partnerzy w Unii Europejskiej” zorganizowana w czerwcu 2005 we Wrocławiu
- Wystawa „Drogi do wolności” w Lipskim Gewandhaus z okazji 25-lecia utworzenia Solidarności
- Dyskusje na temat „Stosunki polsko-niemieckie w kontekście europejskim” odbywające się w różnych miejscach w Saksonii
- Polsko-saksońskie forum gospodarcze zorganizowane w listopadzie 2005 we Wrocławiu

Ich habe einige Themen, z. B. Wirtschaftliche Verflechtungen zwischen Sachsen und Polen, Programme der Berufsförderung, Tourismus, Kontakte im Bereich Sport, die Zusammenarbeit zwischen lokalen Medienanstalten, in diesem Rahmen nicht beleuchten können. Es gibt weitere zahlreiche Kooperations-Felder, auf denen sich viel tut.

Ich habe versucht, Ihnen meine Erfahrungen mit der Entwicklung dieser Partnerschaft, meine Einschätzung des Zustandes der Zusammenarbeit nach zweijähriger Tätigkeit als Generalkonsul der Republik Polen zu übermitteln.

Eine der zahlreichen Aufgaben des Generalkonsuls und des Generalkonsulates ist die Förderung der partnerschaftlichen Zusammenarbeit auf der regionalen Ebene. Meine Mitarbeiter und ich tun es gerne und ich freue mich, dass unser Engagement von unseren Partnern in Sachsen und in Niederschlesien gesehen und anerkannt wird. Ich bin zuversichtlich, dass es dank der vertrauensvollen Kooperation mit der Sächsischen Landesregierung und mit den sächsischen Städten und Gemeinden uns gemeinsam gelingen wird, die noch bestehenden Lücken zu schließen und die Partnerschaft weiter zu entwickeln.

- Międzynarodowa zachodniosłowiańska konferencja studentów w październiku 2005 na Uniwersytecie w Lipsku
- Wystawa polskich malarzy w Lipsku, Bad Muskau i Altenburgu poświęcona tematowi „Polska nadchodzi”
- Symposium „Tożsamość śląska – tożsamością europejską” w listopadzie 2005 na zamku Kraśków

W ramach mojego wystąpienia nie udało mi się poruszyć niektórych tematów, takich jak na przykład powiązania gospodarcze między Saksonią a Polską, programy promocji zawodowej, turystyka, kontakty w dziedzinie sportu, współpraca między lokalnymi mediami. Istnieją inne liczne obszary współpracy, w których wiele się dzieje.

Podjąłem próbę przekazania Państwu moich doświadczeń dotyczących tego partnerstwa, moją ocenę stanu współpracy po dwuletnim okresie działalności jako Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednym z licznych zadań Konsula Generalnego i Konsulatu Generalnego jest promowanie partnerskiej współpracy na poziomie regionalnym. Moi pracownicy i ja osobiście z radością podejmujemy się realizacji tego zadania; cieszę się, że nasi partnerzy w Saksonii i na Dolnym Śląsku dostrzegają i doceniają nasze zaangażowanie. Jestem przekonany, że dzięki opartej o wzajemne zaufanie współpracy z saksońskim rządem krajowym oraz z saksońskimi miastami i gminami wspólnie uda nam się wypełnić istniejące jeszcze luki i dalej rozwijać nasze partnerstwo.

Jörn Timm

Europareferent beim Oberbürgermeister der Stadt Dresden

Die Dresdner Zusammenarbeit mit Polen

Ich begrüße Sie im Namen des Oberbürgermeisters ganz herzlich im Dresdner Rathaus. Wir freuen uns, dass Sie einen Teil Ihres Treffens hier durchführen. Das „Neue Rathaus“, in dem Sie sich befinden, entstand im Zeitraum 1905 bis 1910. Bei dem Bombenangriff auf Dresden im Februar 1945 wurde es so schwer zerstört, dass es praktisch völlig neu wiedererrichtet wurde. Vieles ging verloren, nur die „Goldene Pforte“ und das Treppenhaus mit Kuppelhalle, durch die Sie gekommen sind, erinnern noch an die einstige Pracht.

Das Schicksalsjahr 1945 brachte für Dresden viele Änderungen. Die Stadt lag in Trümmern, – das Trauma wirkt noch nach. Sie wurde zur Sowjetischen Besatzungszone, und zu einer Grenzstadt.

Vor 1945 lag Dresden in der Mitte Deutschlands und in einem integrierten Kultur- und Wirtschaftsraum auch nach Süden und war eine reiche Stadt mit funktionierenden Strukturen. Nach dem Kriege sah sich die Stadt zwei neuen Nachbarn gegenüber, die ihr so fremd

Jörn Timm

Referent do spraw europejskich przy Nadburmistrzu miasta Drezna

Współpraca Drezna z Polską

W imieniu Nadburmistrza witam Państwa bardzo serdecznie w drezdeńskim ratuszu. „Nowy Ratusz”, w którym się Państwo znajdują, powstał w latach 1905 – 1910. Podczas nalotów bombowych na Drezno w lutym 1945 roku ratusz został poważnie zniszczony, tak że w praktyce należało go odbudować zupełnie od podstaw. Na zawsze utracono wiele elementów, a o dawnej świetności przypomina tylko „Złota Sień” i klatka schodowa z kopułą, przez które weszli Państwo do ratusza.

W roku 1945 Drezno zostało ciężko doświadczone przez los; zaszło też wiele zmian. Miasto legło w gruzach, a to traumatyczne przeżycie ciągle jeszcze jest żywe. Miasto znalazło się w granicach radzieckiej strefy okupacyjnej oraz nabrało charakteru miasta granicznego.

Przed rokiem 1945 Drezno leżało w sercu Niemiec oraz w spójnej przestrzeni kulturowej i gospodarczej skierowanej również w stronę południa i było miastem zamożnym, którego struktury dobrze funkcjonowały. Po wojnie wokół miasta wyrosli dwaj nowi sąsiedzi,

*Jörn Timm und der
polnische Kongressleiter
Adam Sierzputowski*

und fern waren, dass sie gar nicht richtig als Nachbarn wahrgenommen wurden. Darüber konnten auch die verordneten Freundschaften nicht hinwegtäuschen.

Heute verändert sich die Lage. Unsere beiden Nachbarn rücken schon allein durch die Entwicklung der Verkehrsinfrastruktur immer dichter an uns heran. Über die Autobahn A 4 sind wir in nur 60 Minuten in Polen und über die A 17 werden wir in nur 20 Minuten in Tschechien sein. Der Beitritt beider Nachbarn zum Schengen-Raum und der damit verbundene völlige Wegfall der Grenzkontrollen ist absehbar, ebenso die volle Integration in die Europäische Wirtschafts- und Währungsunion.

Englisch wird zunehmend zu einer gemeinsamen Verständigungssprache, ganz gleich, ob uns das gefällt oder nicht. Freundschaften werden nicht mehr verordnet, – sie müssen gewollt sein, erarbeitet werden und wachsen. In Dresden stehen wir vor immer mehr Herausforderungen, die sich nur durch eine enge Zusammenarbeit mit unserem Umland bewältigen lassen. Dabei ist die Zusammenarbeit mit den Nachbarn in Polen und Tschechien mindestens genauso wichtig wie das Bündnis mit den angrenzenden Gemeinden und Landkreisen geworden.

Die regionale grenzüberschreitende Zusammenarbeit bildet nicht zuletzt vor diesem Hintergrund einen wichtigen Schwerpunkt unserer städtischen Europaarbeit. Europa beginnt vor der eigenen Haustür. Wir wissen um die Ängste und Vorbehalte in der Bevölkerung und nehmen diese ernst. Es ist aber wichtig, in die Offensive zu gehen. Dem Anpassungszwang können wir nicht entgehen.

Unsere Zusammenarbeit mit den Nachbarn vollzieht sich vor allem im Rahmen der Euroregion Elbe/Labe und der Städtepartnerschaft mit Breslau und bezieht sich dabei zunehmend – dies ist ein sehr spannender Prozeß – auf die gesamte Region Sachsen-Niederschlesien-Nordböhmen.

Die Euroregionen und Kommunalgemeinschaften waren wichtige Pioniere. Nach den

ktörzy byli dla Drezna tak obcy i odlegli, że tak naprawdę nie byli postrzegani jako sąsiedzi. Obrazu tego nie były w stanie zmienić także narzucone odgórnie przyjaźnie.

Obecnie sytuacja uległa zmianie. Nasi obaj sąsiedzi zbliżają się do nas coraz bardziej chociażby tylko z uwagi na rozwój infrastruktury komunikacyjnej. Korzystając z autostrady A4 możemy w ciągu 60 minut znaleźć się w Polsce, a autostradą A17 dojedziemy do Czech już w ciągu 20 minut. Należy spodziewać się przystąpienia obu sąsiadów do strefy Schengen i związanego z tym faktem całkowitego braku kontroli granicznych; spodziewać się też należy pełnej integracji w ramach Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej.

W coraz większym zakresie język angielski staje się wspólnym językiem, w którym odbywa się porozumiewanie się i to zupełnie niezależnie od tego, czy się nam to podoba czy też nie. Nikt już nie narzuca przyjaźni – by mogły być one zawarte, partnerzy muszą tego chcieć, muszą je wypracowywać, a przyjaźnie muszą dojrzewać.

W Dreźnie konfrontowani jesteśmy z coraz większą ilością wyzwań, z którymi uda się nam uporać tylko dzięki ścisłej współpracy z naszym otoczeniem. Współpraca z sąsiadami w Polsce i Czechach staje się przy tym przynajmniej tak samo ważna jak związki z sąsiednimi gminami i powiatami.

Regionalna współpraca transgraniczna stanowi nie tylko zresztą w tym kontekście ważny priorytet zadań europejskich w naszym mieście. Europa rozpoczyna się tuż za drzwiami do własnego domu. Świadomi jesteśmy obaw i zastrzeżeń zgłaszanych przez nasze społeczeństwo i traktujemy je poważnie. Ważnym jednak jest przejście do ofensywy. Nie uda nam się uniknąć przymusu adaptacyjnego.

Nasza współpraca z sąsiadami realizowana jest przede wszystkim w ramach Euroregionu Łąba i partnerstwa z Wrocławiem i coraz bardziej ma za swój punkt odniesienia cały region Saksonia – Dolny Śląsk – Północne Czechy i jest to proces bardzo frapujący.

politischen Veränderungen haben sie maßgeblich zu einem Neubeginn in der Zusammenarbeit in den Grenzregionen beigetragen. Dabei hatten sie in der Anfangszeit gegen viel Misstrauen und Widerstände zu kämpfen, unter anderem aus Warschau und Prag. Sie sind jedoch entschlossen und pragmatisch an die Herausforderungen herangegangen und wir können heute als kommunale Träger stolz auf das sein, was über sie geleistet wurde.

Mit der Gemeinschaftsinitiative INTERREG hat die Europäische Union, das dürfen wir nicht vergessen, für die grenzüberschreitende Zusammenarbeit beachtliche Fördermittel bereitgestellt und dadurch zwei Dinge bewirkt: die Intensivierung der Zusammenarbeit und die Entkrampfung der Zusammenarbeit, ihre Akzeptanz durch die Regierungen, die hinter der Zusammenarbeit zunächst viel drohendes Unheil – sogar Separationsbestrebungen – vermutet hatten.

Die Europäische Union hat im Rahmen der Beitrittsverhandlungen auch maßgeblich zur Bildung starker Regionen – der Wojewodschaften in Polen und der Kraje in Tschechien – in unseren Nachbarländern und den anderen Beitrittsstaaten beigetragen.

Diese Regionen spielen auch in der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit eine immer wichtigere Rolle und teilen sich diese mit den kleineren Euroregionen.

Nach der EU-Erweiterung müssen wir die vorhandenen Strukturen neu bewerten. Im Hinblick auf die Euroregionen müssen wir in meinen Augen endlich zu wirklich grenzüberschreitenden Strukturen kommen. Es ist in meinen Augen zum Beispiel nicht nachvollziehbar, dass es für die Euroregion Neiße gleich drei Geschäftsstellen an unterschiedlichen Orten gibt. Dies ist mit unnötigen Kosten und Effizienzverlusten verbunden.

Mit dem „Europäischen Verbund für grenzüberschreitende Zusammenarbeit“ möchte die Europäische Kommission für echt grenzüberschreitende Strukturen ein neues Rechtsinstrument gegenüber den Kommunalverei-

Euroregiony i wspólnoty komunalne były ważnymi pionierami. Po zmianach politycznych przyczyniły się one znacząco do podjęcia na nowo współpracy w regionach przygranicznych. Na etapie początkowym musiały przy tym walczyć z ogromnym brakiem zaufania i oporem, między innymi z Warszawy i Pragi. Do tych wyzwań podeszły jednak zdecydowanie i pragmatycznie i dzisiaj jako jednostki komunalne możemy być dumni z tego, co za ich sprawą udało się osiągnąć.

Dzięki inicjatywie wspólnotowej INTERREG Unia Europejska, o czym nie wolno nam zapominać, przekazała znaczące środki pomocowe na rozwój współpracy transgranicznej i tym samym spowodowała zaistnienie dwóch faktów: intensyfikację współpracy oraz spadek napięć w tej współpracy, wzrost akceptacji ze strony rządów, które początkowo obawiały się, że za współpracą kryje się wiele zła, a nawet tendencje separatystyczne.

W ramach negocjacji akcesyjnych Unia Europejska znacząco przyczyniła się do stworzenia silnych regionów – województw w Polsce i tzw. Krajów w Czechach – w naszych krajach sąsiedzkich i innych krajach, które przystąpiły do Unii.

Regiony te odgrywają coraz bardziej istotną rolę także we współpracy transgranicznej i rolą tą dzielą się z mniejszymi euroregionami. Po rozszerzeniu UE musimy na nowo ocenić istniejące struktury. W odniesieniu do euroregionów musimy, jak uważam, przejść wreszcie do stworzenia struktur transgranicznych w pełnym tego słowa znaczeniu. Wedle mojej opinii trudno jest na przykład zrozumieć, dlaczego Euroregion Nysa ma trzy biura na raz mieszczące się w różnych miejscach. Związane jest to z koniecznością ponoszenia niepotrzebnych kosztów i spadkiem skuteczności ich działania.

Dzięki „Europejskiemu Związkowi na rzecz Współpracy Transgranicznej” Komisja Europejska chce stworzyć dla struktur o rzeczywiście transgranicznym charakterze nowy instrument prawny wobec stowarzyszeń

nigungen und Zweckverbänden bereitstellen. Wir unterstützen diese Bestrebung.

Wir dürfen uns in der Region aber nicht länger auf die kleinräumige Zusammenarbeit in den Euroregionen beschränken, sondern müssen uns auch großräumiger, strategischer aufstellen, wenn wir uns im erweiterten Europa behaupten wollen. Die deutsch-polnische Zusammenarbeit ist längst nicht mehr eine Angelegenheit nur der „Europastadt“ Görlitz direkt an der Grenze, sondern betrifft heute genauso etwa die Partner- und „Europastädte“ Dresden und Breslau.

Dieser Gedanke findet sich auch im Europäischen Raumentwicklungskonzept wieder, wo Abstand genommen wird vom bisherigen Entwicklungsmodell mit einem starken Zentrum in Europa, das den Rest mit sich zieht. Im erweiterten Europa ist nur noch ein polyzentrisches Entwicklungsmodell vorstellbar, gekennzeichnet durch ein Europa mit mehreren in sich starken, auch grenzüberschreitenden Wirtschaftsräumen, die in Europa ausgewogen verteilt sind.

Mit unserem EU-Projekt ENLARGE-NET haben wir in den letzten beiden Jahren gemeinsam mit vielen Partnern die Bildung eines solchen größeren Wirtschaftsraumes angesprochen, bezogen auf die Region Sachsen-Niederschlesien-Nordböhmen. Der neue Kooperationsraum wurde dabei als Ergänzung, nicht als Alternative zu den bestehenden Euroregionen verstanden.

Dahinter verbirgt sich auch ein neues Partnerverständnis. Als ich in Brüssel das Europabüro der Sächsischen Kommunen aufbaute und leitete, war ich in eine Bürogemeinschaft mit den Kommunen aus Bayern und Baden-Württemberg eingebettet. Heute darf ich mir die kritische Frage erlauben, was wir eigentlich mit den Kommunen aus Bayern und Baden-Württemberg gemeinsam haben. Relativ wenig, wenn man es richtig bedenkt.

Nach einem Jahr in Brüssel und in dieser Bürogemeinschaft wurde ein Vertreter der niederschlesischen Kommunen nach Brüssel entsandt. Wir trafen uns bald und entdeckten,

kommunalen und związków celowych. Wysiłki te spotykają się z naszym wsparciem.

W regionie niewolno nam się dłużej ograniczać do zakrojonej na wąską skalę współpracy w euroregionach, lecz musimy otworzyć się na strategiczną współpracę na szerszą skalę, jeśli chcemy potwierdzić naszą pozycję w rozszerzonej Europie. Współpraca polsko-niemiecka od dawna nie jest li tylko sprawą „europejskiego miasta” Görlitz położonego bezpośrednio na granicy, lecz dotyczy obecnie przykładowo tak samo miast partnerskich i „europejskich”: Drezna i Wrocławia.

Idea ta znajduje swoje odzwierciedlenie także w Europejskiej Koncepcji Rozwoju Przestrzeni, która dystansuje się od dotychczasowego modelu rozwoju z jednym silnym centrum w Europie pociągającym za sobą pozostałych. W poszerzonej Europie można sobie wyobrazić wyłącznie policentryczny model rozwojowy cechujący się istnieniem Europy posiadającej kilka silnych przestrzeni gospodarczych, także o charakterze transgranicznym, rozłożonych w Europie w sposób zrównoważony.

Dzięki naszemu projektowi unijnemu o nazwie ENLARGE – NET wspólnie z wieloma partnerami pobudziliśmy w ostatnich dwóch latach tworzenie takiego właśnie większego obszaru gospodarczego w odniesieniu do regionu Saksonia – Dolny Śląsk – Północne Czechy. Nową przestrzeń gospodarczą traktowano przy tym jako uzupełnienie, a nie jako alternatywę do istniejących euroregionów.

Za tym kryje się również nowe rozumienie partnera. Kiedy w Brukseli tworzyłem Biuro Europejskie Gmin Saksońskich i nim kierowałem, włączony zostałem do wspólnego biura z gminami z Bawarii i Badenii-Wirtembergii. Dziś mogę sobie pozwolić na postawienie krytycznego pytania o to, co właściwie nas łączy z gminami z Bawarii i Badenii-Wirtembergii. Otóż stosunkowo niewiele, jeśli się na tym dobrze zastanowimy.

Po roku spędzonym przeze mnie w Brukseli i we wspólnym biurze gminy dolnośląskie wysłały do Brukseli swojego przedstawiciela. Wkrótce potem spotkaliśmy się i odkryliśmy,

dass wir die jeweils andere Region kannten, eigentlich aus einer gemeinsamen Region kamen und viel gemeinsam hatten. Hier entstehen neue, grenzüberschreitende, europäische Allianzen, durchaus auch Freundschaften, die nationales Denken überwinden.

Das EU-Projekt ENLARGE-NET, das Dresden in den beiden zurückliegenden Jahren koordinieren durfte, war eine wichtige Etappe auf dem Weg zu einer größeren „Euregio“ Sachsen-Niederschlesien-Nordböhmen. Kern waren fünf thematische Arbeitsgruppen, in denen sich Vertreter aus den beteiligten Regionen mit ihren spezifischen Herausforderungen durch die EU-Erweiterung befassen und konkrete Projekte zu ihrer Bewältigung entwickeln sollten. Die Diskussionen verliefen schwieriger als gedacht – nicht nur wegen der Größe des Kooperationsraumes, der Vielzahl der Akteure und der Sprachbarriere, die eine konsekutive Übersetzung immer nur teilweise überwinden kann. Insgesamt hat man sich jedoch in vielen Bereichen annähern können. Die Zusammenarbeit lebt heute über einige konkrete Projekte fort: EU-MED-EAST für das Gesundheits- und Sozialwesen mit Themen wie die Patientemobilität, die Ärztemobilität und die Gesundheitslogistik oder EURES für den Arbeitsmarkt.

Eine trilaterale Arbeitsgruppe erhielt den spannenden Auftrag, konkrete Vorschläge zur künftigen Organisation der Zusammenarbeit zu erarbeiten. Hierzu wurde eine breite öffentliche Debatte eingeleitet.

Fest steht, dass die anvisierte Euregio Sachsen-Niederschlesien-Nordböhmen, für die es anderswo in Europa gute Beispiele gibt, nur funktionieren kann, wenn sie durch alle wichtigen Partner mitgetragen wird.

Uns musste aber auch deutlich werden, dass es hier bei uns für eine echte großräumige grenzüberschreitende Zusammenarbeit noch zu früh ist. Problemzonen sind die Sprachbarriere, Mobilitätshindernisse (Infrastruktur, Grenzkontrollen und Bahnverbindungen) und die fehlende Bereitschaft, gemeinsame Themen zu entwickeln.

že znamy nawzajem swoje regiony, właściwie pochodziliśmy z tego samego regionu i że łączy nas wiele. Tutaj powstają nowe, transgraniczne sojusze europejskie, ba nawet przyjaźnie, które przewyżniają myślenie w kategoriach narodowych.

Projekt UE ENLARGE-NET, który Dresden miało przyjemność koordynować w obu minionych latach, stanowił ważny etap na drodze do stworzenia większego Euroregionu Saksonia – Dolny Śląsk – Północne Czechy. Podstawę tego projektu stanowiło pięć tematycznych grup roboczych, w których przedstawiciele regionów uczestniczących w projekcie zajmowali się specyficznymi wyzwaniami dla regionów wynikającymi z rozszerzenia UE. Przedstawiciele ci mieli opracować konkretne projekty służące rozwiązaniu problemów. Przebieg dyskusji był trudniejszy niż myśleliśmy, nie tylko ze względu na wielkość obszaru kooperacji, mnogość uczestników i barierę językową, którą tłumaczenie konsekwentnie może przewyżnić zawsze tylko częściowo. Ogólnie rzecz biorąc udało się jednak osiągnąć zbliżenie w wielu strefach. Współpraca ta jest obecnie kontynuowana poprzez kilka konkretnych projektów: projekt EU-MED-EAST na rzecz ochrony zdrowia i spraw społecznych zajmujący się takimi zagadnieniami jak mobilność pacjentów, mobilność lekarzy i logistyka zdrowotna lub też projekt EURES dotyczący rynku pracy.

Trójstronna grupa robocza otrzymała pasjonujące zadanie opracowania konkretnych propozycji dotyczących przyszłej organizacji współpracy. W tym celu podjęto szeroką debatę publiczną.

Oczywistym jest, że zapowiadane powołanie Euroregionu Saksonia – Dolny Śląsk – Północne Czechy, który korzystać ma z dobrych przykładów w innych częściach Europy, zakończy się sukcesem tylko wówczas, gdy w jego realizację włączą się wszyscy istotni partnerzy.

Musieliśmy jednak sobie uświadomić, że jest jeszcze zbyt wcześnie na podjęcie u nas prawdziwej współpracy transgranicznej za-

Wir sollten uns aber vor Augen halten, dass wir heute die große Chance haben, unsere Region zu einem starken, dynamischen Kooperationsraum im neuen „Europa der Regionen“ zu entwickeln. Diese Chance sollten wir alle gemeinsam nutzen.

Über die Veranstaltungsreihe „Dresdner Nachbargespräche“, zu der wir regelmäßig gemeinsam mit dem Polnischen Institut in Leipzig und dem Tschechischen Zentrum in Dresden einladen, versuchen wir die Einbindung Dresdens in die Grenzregion auch stärker in das Bewusstsein der Öffentlichkeit zu tragen und den Nachbarn näher heranzuziehen. Es muss sich vor allem in den Köpfen etwas tun, will man wirklich vorankommen.

Noch einige persönliche Anmerkungen im Hinblick auf die Zusammenarbeit mit unseren beiden Nachbarn Polen und Tschechien.

Als Deutscher fühle ich mich mit den Gebieten jenseits der Grenzen natürlich besonders verbunden. In Breslau und Aussig fühle ich mich daheim. Dazu kann man sich klar bekennen – dazu bekenne ich mich auch klar und selbstbewusst gegenüber meinen polnischen Schwiegereltern. Ich verstehe es nicht, wenn einige noch immer verkrampft mit der Geschichte umgehen, zwar „Warschau“ und „Prag“ statt „Warszawa“ und „Praha“, nie aber Breslau und Aussig statt „Wrocław“ und „Usti nad Labem“ zu sagen wagen.

Ich selbst spreche von Breslau und Aussig, – und Revanchismus kann man mir nun wirklich nicht vorwerfen.

Das Schöne ist, dass diese besondere Verbundenheit mit den Gebieten, die wir bis 1945 maßgeblich geprägt haben, heute in Polen und Tschechien weitgehend akzeptiert wird, zumindest von meiner Generation.

Mit großem Interesse verfolge ich, wie derzeit junge polnische Breslauer ihre alte Heimat Lemberg wieder entdecken und in mühsamer Arbeit gemeinsame Projekte entwickeln, die Europa nur gut tun können. Und wie junge Breslauer nach der Geschichte ihrer Stadt fragen und dabei die deutsche Geschichte offen und ehrlich annehmen. Die Vergangenheit

krojonej na szeroką skalę. Problemy wynikają z bariery językowej, przeszkód w mobilności (infrastruktura, kontrole graniczne i połączenia kolejowe) i braku gotowości do opracowywania wspólnych tematów.

Nie wolno nam jednak zapominać o tym, że mamy dzisiaj wielką szansę polegającą na przekształceniu naszego regionu w silną, dynamiczną przestrzeń kooperacyjną w nowej „Europie regionów“. Z tej szansy winniśmy wszyscy wspólnie skorzystać.

Dzięki cyklowi imprez „Drezeńskie rozmowy sąsiadów“, na które zapraszamy regularnie wspólnie z Polskim Instytutem w Lipsku i Centrum Czeskim w Dreźnie, próbujemy silniej uświadomić opinii publicznej powiązania Drezna z regionem przygranicznym i bardziej zbliżyć się do sąsiadów. Jeśli chcemy rzeczywiście osiągnąć postęp, musimy przede wszystkim zadbać o zmianę sposobu myślenia.

I jeszcze kilka osobistych uwag w odniesieniu do współpracy z naszymi obydwojma partnerami – Polską i Czechami.

Jako Niemiec czuję się naturalnie szczególnie związany z obszarami po drugiej stronie granicy. We Wrocławiu (Breslau) i w Usti nad Łabą (Aussig) czuję się jak w domu. Do tego można się przyznać bez cienia wątpliwości – i do tego przyznają się wobec moich polskich teściów bez cienia wątpliwości i świadomy własnej wartości. Nie rozumiem, dlaczego niektórzy ciągle jeszcze podchodzą do historii w sposób pełen zahamowań, że mówią „Warschau“ i „Prag“ zamiast „Warszawa“ i „Praha“, ale nigdy nie odważyliby się powiedzieć Breslau i Aussig zamiast „Wrocław“ i „Usti nad Labem“.

Ja sam mówię o Breslau i Aussig, a rewanżyzmu doprawdy nie można mi zarzucić.

Pięknym jest to, że ten szczególny związek z obszarami, na które do roku 1945 wywieraliśmy znaczący wpływ, jest obecnie w Polsce i na Czechach szeroko akceptowany, przynajmniej przez moją generację.

Z dużym zainteresowaniem obserwuję, jak dzisiaj młodzi polscy mieszkańcy Wrocławia

wird zum Bindeglied, sie verliert ihren trennenden Charakter.

Dresden engagiert sich auch über die Region hinaus für die deutsch-polnischen Beziehungen.

Im Januar 2004 sind wir dem Städteverband Eurocities und dem Rat der Gemeinden und Regionen Europas beigetreten. Im Rat der Gemeinden und Regionen Europas haben wir inzwischen den Vorsitz der deutschen Delegation im Deutsch-Polnischen Ausschuss übernommen, einem Ausschuss, der nun um die tschechische Seite erweitert werden soll. Auch das ist ein Ergebnis von ENLARGE-NET.

Heute geht es uns darum, im Bündnis mit Partnern unsere Interessen – unsere kommunalen Interessen – in Europa zu wahren. Und es geht darum, Europa gemeinsam voranzubringen, zu gestalten.

Im gemeinsamen Europa kann es nur eine gemeinsame Zukunft geben. Wir als Stadt Dresden arbeiten an dieser gemeinsamen Zukunft.

ponownie odkrywają swoją starą ojczyznę Lwów i nie żałują wysiłków, by opracowywać wspólne projekty, które Europie mogą tylko wyjść na dobre. Obserwuję, jak młodzi Wrocławianie pytają o historię swojego miasta i przy tym otwarcie i uczciwie przyjmują niemiecką historię. Przeszość staje się elementem łączącym i traci swój dzielący charakter.

Drezno angażuje się na rzecz stosunków polsko-niemieckich, także poza granicami regionu.

W styczniu 2004 roku przystąpiliśmy do Związku Miast Eurocities i do Rady Gmin i Regionów Europy. W Radzie Gmin i Regionów Europy przejęliśmy w międzyczasie przewodnictwo delegacji niemieckiej w Komisji Polsko-Niemieckiej. Komisja ta ma zostać rozszerzona o stronę czeską. To też jest efektem prac projektu ENLARGE-NET.

Obecnie chodzi nam o to, by w sojuszu z partnerami dbać w Europie o nasze interesy – nasze interesy komunalne. I chodzi też o to, by wspólnie osiągnąć postęp w Europie, by tę Europę wspólnie kształtować.

We wspólnej Europie możemy mieć tylko wspólną przyszłość. My jako miasto Drezno pracujemy nad tą wspólną przyszłością.

Arbeitsgemeinschaft Kommunalpolitische Partnerschaft

Die Strukturen im Verhältnis zwischen den deutschen Heimatkreisgemeinschaften und den polnischen Gebietskörperschaften werden neu ausgerichtet. So haben jetzt Bernd Hinz, Initiator und Leiter des Kommunalpolitischen Kongresses sowie Kreisvertreter des ostpreußischen Heimatkreises Preußisch Holland, und der Allensteiner Landrat Adam Sierzputowski eine deutsch-polnische Arbeitsgemeinschaft Kommunalpolitische Partnerschaft (AKP) gegründet. In Anwesenheit von Dr. Wolfgang Schäuble (neuer Bundesinnenminister) und Dr. Thomas de Maizière (neuer Kanzleramtsminister) verkündeten Hinz und Sierzputowski diesen Gründungsakt.

Zur Mitwirkung in der Arbeitsgemeinschaft sind Heimatkreisgemeinschaften eingeladen, die einen Partnerschaftsvertrag mit einem polnischen Kreis bzw. einer Kreisstadt abgeschlossen haben. Einbezogen sind auch einzelne Patenschaftsträger, die ihrerseits partnerschaftliche Beziehungen zu den polnischen Gebietskörperschaften pflegen, in die die Heimatkreisgemeinschaft aktiv mit einbezogen ist.

Sierzputowski, der die polnischen Landräte im südlichen Ostpreußen repräsentiert, und Hinz wollen mit dieser Institution die bisherigen partnerschaftlichen Beziehungen zu einer überregionalen Kooperation zunächst im südlichen Ostpreußen zusammenführen, um in die dann gefestigte Struktur anschließend auch Partnerschaftsverhältnisse in den weiteren historischen ostdeutschen Siedlungsgebieten in der Republik Polen zu integrieren.

Ziel der Arbeitsgemeinschaft ist die nachhaltige Vertiefung des Beziehungsgeflechts durch

- Koordinierung der Partnerschaften und partnerschaftliche Aktivitäten
- Förderung weiterer partnerschaftlicher Bestrebungen
- Koordinierung der Kontakte zwischen Deutschen und Polen in den Partnerschaftsgebieten
- Förderung des Verständigungsprozesses unter besonderer Berücksichtigung der jungen Generation
- Förderung der Integration Polens in die Strukturen der Europäischen Union.

Diese Ziele will die AKP vertiefen durch Anpassung der Form des Kommunalpolitischen Kongresses, Herausgabe zweisprachiger Publikationen über die Politik des Dialogs und die Partnerschaft sowie durch gemeinsame Stellungnahmen zu aktuellen Fragen und Problemen.

Die AKP versteht sich als Motor im Annäherungsprozess zwischen deutschen Heimatvertriebenen und den heute in den Heimatgebieten lebenden Menschen durch eine Politik des Dialogs. Eine Politik, an der nach Ansicht der deutschen und polnischen Partnerschaftsträger kein Weg vorbei führt.

*Bernhard Knapstein
Nussbaumweg 1
29640 Schneverdingen
Tel. 0 51 93 / 97 12 42*

www.akp-dialog.de

*Engagiert beteiligt sich das Auditorium an der Diskussion.
Darunter auch der Bundestagsabgeordnete Georg Schirmbeck.*

*Der stellvertretende
Fraktionsvorsitzende der CDU/
CSU im Deutschen Bundestag,
MdB Arnold Vaatz, lieferte
einen herausragenden Vortrag
zur deutsch-polnischen
Geschichte.*

Abschluss eines kommunalen Partnerschaftsvertrages zwischen einer Vertriebenenorganisation und einer polnischen Gebietskörperschaft. Der Allensteiner Landrat Adam Sierzputowski mit seinem Partner Leo Michalski, ostpreußischer Kreisvertreter für Allenstein Land.

Zdjęcie na okładce: Zawarcie samorządowej umowy partnerskiej pomiędzy organizacją wypędzonych a polskimi władzami samorządowymi. Starosta Olsztyński Adam Sierzputowski i jego partner Leo Michalski, wschodniopruski przedstawiciel powiatowy dla powiatu olsztyńskiego.